

polonia węgierska

a magyarországi lengyelek havilapja

KONFERENCJA
NARODOWO-
ŚCIOWA

DOROCZNE
ŚWIĘTO
POLONII
NA WĘGRZECH

WYWIADY
Z ÁKOSEM
ENGELMAYEREM
EWA RÓNAY
I KORINNA
WESOŁOWSKI

ODSŁONIĘCIE
POMNIKA
W LAJOSMIZSE

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

POLSCY GIMNAZJALIŚCI Z WIZYTĄ W MISZKOLCU

BIESIADA ŚLĄSKA W XVIII DZIELNICY BUDAPESZTU

FESTIWAL NARODOWOŚCIOWY W XIII DZIELNICY BUDAPESZTU

WITAMY

3 **Wewnętrzny kompas**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

KRONIKA

- 4 **Lajosmizse- odsłonięcie pomnika polskich pilotów**
- 4 **Konferencja a Néprajzi Múzeumban és az Országházban**
Ijjas Anna
- 5 **Uczta duchowa, czyli Koncert Przyjaźni Polsko-Węgierskiej**
Alicja Nagy
- 5 **Wystawa "Rozstrzelane miasta" w Győr**
- 5 **Trianon, Szögliget és a Derenki lengyelek**
Bubenikó Gábor
- 6 **"Co nas dzieli, może nas łączyć" - z przewodniczącą OSP Ewą Rónay rozmawia Alicja Nagy**
- 7 **Beszámoló az OLÖ képviselőtestületi üléséről**
Borhi Zoltán
- 7 **Lengyel plakátok Magyarországon**
Ijjas Anna
- 8 **Polsko-węgierska konferencja naukowa na ELTE**
- 8 **Polono-Hungarica 2016. Konferencja az ELTE-n**
Ijjas Anna
- 8 **Gyereknapi Kőbányán**
Ijjas Anna
- 9 **Lengyel fellépők a budapesti Belvárosi Fesztiválon**
Ijjas Anna
- 9 **A Gorzyce-i "Bluszcz" együttes fellépése a 18. kerületben**
Ijjas Anna
- 9 **Wiosenna Biesiada Śląska w XVIII dzielnicy**
Alicja Nagy
- 10 **Közös találkozó egy nemes célért**
- 10 **Reaktywacja Klubu Matki Polki w "Bemie"**
- 10 **A Moon Hoax lengyel együttes koncertje**
Ijjas Anna
- 11 **Wyróżnienia dla najlepszych studentów polonistyki**
- 11 **Lengyel gimnazisták Miskolcon**
Fekete Dénes
- 11 **Festiwal Narodowości w XIII dzielnicy**
- 11 **Gyermekrajz kiállítás Rákosszentén**
- 12 **Odeszła pani Julia Koziorowska**
Alicja Nagy
- 12 **Pamięci pani Julii Koziorowskiej**
Monika Sagun-Molinár
- 12 **30. rocznica śmierci polskich górników**
- 12 **Zapora wodna na potoku Grajcarek**
Renata Trzcińska
- 13 **"Hívjuk le a pályázati pénzeket és fordítsuk a lengyel nemzetiségi közösség javára!"-interjú Wesołowski Korinnával a Nemzetiségi Támogatási Albizottság elnökével**

CO BĘDZIE

14 **Co będzie**

Z ŻYCIA POLSKIEJ SZKOŁY

- 15 **Msza z okazji Dnia Matki w Kościele Skalnym**
Asia Pristler
- 15 **Skromnie, ale wzruszająco**

CZYM SKORUPKA ZA MŁODU...

- 16 **"Mogę korzystać z ogromnego dorobku kulturalnego Polski i Węgier" - rozmowa z artystą Markiem Brzózką**

WIEŚCI PARLAMENTARNE

- 17 **Więści parlamentarne**
Dr. Csécs Lászlóné Halina

INSTYTUT BADAWCZY ZAPRASZA

- 18 **Multimedialna Polonia**
Piotr Piętko
- 18 **Nie tylko wino...**
- 18 **Opozycja przed '89**

NA GRANICY KULTUR

- 19 **"Dziecięce przeżycia nadal są ze mną" - rozmowa z Ákosem Engelmayerem, laureatem polonijnej Nagrody Św. Władysława**
- 19 **Promocja III tomu albumu "Pamięć"**
Monika Sagun-Molinár
- 20 **Wujek Jarek gotuje**
- 21 **Rzeźby sakralne Márii R. Törley**
Małgorzata Sobolewicz

REFLEKSJE

- 21 **Dziedzictwo ogrodnika**
Agnieszka Janiec-Nyitrai

Wewnętrzny kompas

Zbliża się czas wakacyjnych wyjazdów i pora zabrać się za szukanie sprzętu, potrzebnego podczas wypraw w nieznane. Może jednak się okazać, że kompas, który pieczołowicie trzymaliśmy w szafie, rozmagnesował się i przestał pokazywać północ. Przecież

co kilka lat kompasy przestają działać, tracą orientację, gubią północ i stają się bezużyteczne. Często zdarza się to pod wpływem bliskości przedmiotów metalowych, wytwarzających zbyt silne pole magnetyczne, dezorientujące delikatną igłę kompasu.

Nieustraszeni piraci, krążący na swoich łajbach po morzach i oceanach świata, dobrze wiedzieli, że nie należy zabierać na pokład zbyt dużej ilości ukradzionego złota, bo wtedy busole zamiast do bezpiecznej kryjówki mogą zaprowadzić statek piracki prosto w ramiona wymiaru sprawiedliwości.

Jakie wnioski nasuwają się na podstawie tych wakacyjnych rozważań? Naszą wewnętrzną busolę wskazującą kierunek trzeba co jakiś czas „odświeżać”, trzeba przemyśleć, co jest dla nas w danym momencie życia istotne, żebyśmy zmierzali w tym właściwym kierunku, na naszą osobistą północ, cokolwiek ona dla nas oznacza. No i nie zapominajmy, że nic tak nie zakłóca w ludziach wewnętrznej busoli, niż zbyt bliska bliskość metali szlachetnych. Niech ta myśl prowadzi nas po wakacyjnych ścieżkach.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Belső iránytű

Közeleg a szünidei kirándulások időszaka. Itt az ideje előkészíteni a felszerelést az ismeretlenbe való kiruccanáshoz. Csakhogy előfordulhat, hogy a szekrényben gondosan elcsomagolva tartott iránytű elmozdított, és már nem mutat észak felé. Hiszen ezek a kis készülékek pár év után működésképtelenné válnak, elvesztik a tájolásukat, nem mutatják az északi irányt, használatatlanok lesznek. Mindez leginkább a közelben lévő fémtárgyak hatására következhet be: túl erős mágneses mezőt hoztak létre maguk körül, amelyek aztán összezavarják az iránytű finom mutatóját.

A rettenthetetlen kalózok, akik bárkáikkal a világ tengerein és óceánjain portyáztak, jól tudták, hogy nem szabad túl sok rabolt aranyat vinni a fedélzetre, mert akkor az iránytűk a biztonságos bújóhely helyett egyenesen az igazságszolgáltatás karjaiba vezethetik a kalózhajójukat.

Milyen következtetésekre lehet jutni e vakációs eszmefuttatások nyomán? Belső vezető iránytűnket időnként fel kell frissíteni. Át kell gondolni, hogy az adott élethelyzetben mi a ténylegesen fontos számunkra, hogy aztán valóban a helyes irányba, saját személyes északunk felé haladjunk, bármit is jelentsen az. És arról se feledkezzünk meg, hogy semmi sem zavarja meg az emberekben oly mértékben a belső iránytűt, mint ha túl közel kerülnek nagy mennyiségű nemesfémhez. E gondolat vezéreljen minket szünidei ösvényeinken.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

Lajosmizse - odsłonięcie pomnika polskich pilotów

25 maja 2016 r. w Lajosmizse odbyła się uroczystość odsłonięcia pomnika polskich pilotów z 1586. Polskiej Eskadry do Zadań Specjalnych, którzy zginęli podczas lotu z zaopatrzeniem dla powstańców walczącej Warszawy. W sierpniu 1944 roku ich samolot został zestrzelony nad terytorium Węgier w rejonie Lajosmizse, a szczątki bohaterskiej załogi (po latach) na wieczny odpoczynek spoczęły na cmentarzu alianckim w Solymár k. Budapesztu.

W tej nadzwyczaj podniosłej uroczystości udział wzięli ministrowie obrony Polski i Węgier, panowie Antoni Macierewicz i István Simicskó, przedstawiciele Ambasady RP w Budapeszcie z ambasadorem Romanem Kowalskim, Andrzej Kunert sekretarz Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie, przedstawiciele rządu węgierskiego, władz lokalnych z burmistrzem Lajosmizse Andrássem Basky, konsul honorowy RP w Segedynie dr Karol Biernacki, reprezentanci

polskich i węgierskich sił zbrojnych, rzecznik narodowości polskiej w Zgromadzeniu Narodowym Węgier dr Halina Csúcs Lászlóné, przedstawiciele Polonii węgierskiej z proboszczem Polskiej Parafii Personalnej na Węgrzech ks. Krzysztofem Grzelakiem SChr. i przewodniczącą Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego na Węgrzech Ewą Rónay, a pomnik poświęcili polscy i węgierscy duchowni kościoła rzymskokatolickiego i pastor kościoła reformackiego.

Minister Obrony Narodowej RP Antoni Macierewicz podziękował Węgrom za niezwykle dowód przyjaźni, solidarności i wspólnego losu, czego przykładem jest odsłanianie w Lajosmizse pomnik przypominający o polskich lotnikach, który stoi w miejscu symbolicznym - na placu Wolności - w sąsiedztwie pomnika upamiętniającego bohaterów Węgierskiej Rewolucji 1956 roku.

Następnie odbył się Apel Pamięci, przeprowadzony przez kompanię honorową WP zgodnie z polskim ceremoniałem wojskowym. W uroczystości uczestniczyła asysta honorowa Wojska Węgierskiego.

To czwarty już taki pomnik odsłaniany na Węgrzech. Wcześniej powstały monumenty w Ruzsa, Szentes i Bácsbokod. Pomnik autorstwa węgierskiego artysty polskiego pochodzenia Marka Brzózki upamiętnia polską załogę samolotu brytyjskich Królewskich Sił Powietrznych (Royal Air Force; RAF).

Przedsięwzięcie zostało zrealizowane dzięki staraniom Ambasady Polskiej w Budapeszcie, Konsulatu Honorowego RP w Segedynie, Samorządu miasta Lajosmizse, Samorządu Polskiego w Segedynie i podobnie, jak w przypadku trzech poprzednich pomników, przy nieocenionym wsparciu Rady Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa w Warszawie.

b. fot. b.

Konferencja a Muzeum Etnograficznym i w Parlamencie

zespół „Polonez” i oczywiście nie zabrakło polskich smakolek.

red.

Konferencja a Néprajzi Múzeumban és az Országgházban

„Együttélési modellek a Kárpát-medencében. Történelmi tapasztalat és hagyomány: nemzetiségek integrációja a Kárpát-medencében” címmel tartottak két napos konferenciát a magyarországi nemzetiségek részvételével június 8-án és 9-én.

A konferencia első napját a Néprajzi Múzeum Dísztermében és Aulájában rendezték.

A megnyitó beszédet Fülöp Attila, nemzetiségekért és civil társadalmi kapcsolatokért felelős helyettes államtitkár tartotta. Bemutakozott a tizenhárom magyarországi nemzetiség – bolgár, cigány, görög, horvát, lengyel, német, örmény, román, ruszin, szlovák, szerb, szlovén és ukrán. A nemzetiségek egy-egy képviselője mondott rövid bevezetőt a hagyományokról, majd következett a folklór program, végül a különféle nemzetiségek ételeit lehetett megkóstolni.

A lengyel hagyományokról Konrad Sutarski író beszélt, a nemzetiségi műsorban a Polonéz lengyel néptáncgyűttes lépett fel, és természetesen a lengyel ízek és ételek sem hiányoztak a terített asztalokról a nap végén.

A konferencia második részére az Országgház Felsőházi termében került sor június 9-én, ahol többek között Szász Jenő, a Nemzetstratégiai Kutatóintézet elnöke, Turgyán Tamás, az Országgyűlés örmény szószólója, és Bodó Sándor, a Magyar Néprajzi Társaság elnöke mondtak köszöntőt, majd történelmi és néprajzi témájú plenáris előadásokra került sor. Mindkét rendezvényen képviseltette magát a magyarországi polónia, jelen volt többek között dr. Rónayné Slába Ewa, az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke, valamint az önkormányzat intézeinek igazgatói.

A konferencia fővédnöke Kövér László, az Országgyűlés elnöke volt, főszervezője a Nemzetstratégiai Kutatóintézet, társszervezők pedig az Országgyűlés Örmény Szószólói Kabinetje, a Magyar Néprajzi Társaság, a Néprajzi Múzeum, a Magyar-Erdélyi Magyarörmény Egyesület és az Erdélyi Magyarörmények Szövetsége.

Ijjas Anna

Uczta duchowa, czyli Koncert Przyjaźni Polsko-Węgierskiej

Otrzymaliśmy zaproszenie na 5 czerwca do Pałacu Dunaj na koncert przyjaźni polsko-węgierskiej, zatytułowany „Najpiękniejsze arie operetkowe i operowe, utwory musicalowe”, w wykonaniu polskich i węgierskich artystów.

Głównym organizatorem była znana doskonale w kręgach polonii węgierskiej, nie tylko budapeszteńskiej, działaczka Katarzyna Balogh, założycielka słynnego już i działającego od prawie 16 lat zespołu folklorystycznego „Polonez”, już od kilku lat radna SSP

i przewodnicząca, również od kilku kadencji, SNP XVIII dzielnicy. Samorządy Polskie XI i IV dzielnicy Budapesztu chętnie w miarę swych możliwości wspomogły finansowo zamysł Kasi.

I słusznie, bowiem świetnie dopisała publiczność, a ponadto, co po koncercie podkreślali wszyscy bez wyjątku artyści, słuchacze byli naprawdę wspaniali, co dodawało im skrzydeł. Ale też udało się Kasi Balogh zebrać naprawdę świetnych artystów, spośród których znaliśmy tylko z wcześniejszych występów u nas znakomitego tenora Sylwestra Targosza - Szalonka. Pozostali artyści byli tu pierwszy raz i miejmy nadzieję, że nie ostatni. Artystów węgierskich reprezentowało rodzeństwo Judit Anna Kiss (mezzosopran) i András Kiss (baryton), którzy wykonali utwory Zoltana Kodálya, arie z opery Erkela „Bank ban” i Gy. Rossiniego „Barberie di Siviglia”. Owacjom nie było końca.

Sylwester Targosz-Szalonek rozpoczął swój występ od pięknej arii Stefana z opery „Straszny dwór” Moniuszki, aby potem przejść do słynnych arii operetkowych. Tu swoją klasę zaprezentowali: Edyta Nowicka (sopran), Marcin Grzesiczek i Patrycy Hauke oraz wspomniany już Sylwester Targosz-Szalonek (tenor). Wszystkim artystom znakomicie akompaniowali Aleksandra Łukaszczyk i László Szekeres.

Na zakończenie tego wspaniałego koncertu artyści zgotowali nam piękną niespodziankę. I Polacy, i Węgrzy zaśpiewali wspólnie piękny utwór „Con te partiro”. Było to tym wspanialsze, że tuż przed rozpoczęciem koncertu mieli chwilę czasu, aby odbyć próbę. Ale to właśnie jest ta wielka klasa wykonawców. Widownia długo oklaskiwała wykonawców, dziękując serdecznie za tak wspaniałą ucztę duchową i wzruszenie, którego byliśmy świadkami.

A mnie nasunęła się jedna ważna myśl. Czy nie dobrze byłoby częściej wspólnie z większą ilością samorządów organizować tak piękne imprezy. Są kosztowne, to prawda, ale właśnie dlatego można by robić to wspólnie, a nie wydawać pieniądze na niejednokrotnie tylko kilkuosobowe spotkania. Do tego jednak potrzebne są przede wszystkim dobre chęci i umiejętność współpracy. Nie bez znaczenia jest też odpowiednia reklama, aby jak najwięcej osób wzięło udział w imprezie.

Alicja Nagy, fot. B. Pál

Wystawa „Rozstrzelane miasta” w Győr

W roku obchodów 70. rocznicy czerwcowego zrywu ludności Poznania i październikowego Węgierskiego Powstania - po dwóch latach nieobecności - powróciła na Węgry wystawa „Rozstrzelane miasta: Poznań - Budapeszt 1956” przygotowana wspólnie przez Instytut Pamięci Narodowej i Węgierski Instytut Kultury w Warszawie. W dniu 6 czerwca 2016

została uroczystie udostępniona mieszkańcom 128-tysięcznego Győr, w holu siedziby Komitackiego Urzędu Rządowego (Megyei Kormányhivatal). Wcześniej wystawa podróżowała po Węgrzech w latach 2011-2014, kiedy to odwiedziła kilkadziesiąt węgierskich miejscowości.

Inicjatorem i współorganizatorem prezentacji wystawy było Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. Jana III Sobieskiego w Győr, które wsparła Ambasada RP w Budapeszcie. Gości wernisażu przywitał reprezentujący PSK im. Jana III Sobieskiego, Pan Marek Rak. Obecni byli przedstawiciele środowiska polskiego i polonijnego, członkowie polonijnego chóru AKORD, świata kultury Győr, lokalnej administracji, węgierskiego wojska, przyjaciele Polski i Polaków. Uroczystego otwarcia wystawy dokonał Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Budapeszcie, Pan Roman Kowalski, który w swoim przemówieniu zwracał m.in. uwagę na podobieństwa historyczne i wspólnotę losów Węgrów i Polaków. Warto zaznaczyć, że Győr i Poznań to miasta partnerskie.

info. AK., fot. dr. Bende Ede, Baranyai Edina

Trianon, Szögliget, és a Derenki lengyelek

1920-ban a derenki lakosság 95 százaléka lengyel közösségként élt itt, mégis egyike lett a leghűségesebb magyar falvaknak. A csehszlovák-magyar határt, a falu egyetlen utcájának közepén húzták meg, így a fatemplomuk és iskolájuk is a határ túlsó oldalára került. A derenki lakosok dühös tiltakozással kiharcolták, hogy lehetőségük legyen népszavazással dönteni hovatartozásuk felől. Őseink, nagyapáink, nagymamáink, a Magyarországhoz való tartozásról döntöttek, annak ellenére, hogy a jabloncai templomról, melyet közösen építettek, így le kellett mondani, mert a templom Szlovákiához került.

A trianoni döntés, a terület országhatárral való kettészakítása, katasztrofálisan befolyásolta a térség népeinek életét. 1920. június 4-én Versailles-ban aláírt egyezmény után, családok, rokonok és birtokok közé került a derenki határsorompó. A trianoni országhatár egy szorosan összetartozó földrajzi tájat, ezen túlmenően Miskolc-Derenk-Krakkó legrövidebb forgalmas útvonalát is kettészelte,

így Szögliget és Derenk zsákfalú lett! A magyarországi Felvidék elvesztette közigazgatási központjait, Rozsnyót, Szepsit, Tornát, valamint Kassát! Ezzel együtt a piaci lehetőségeiket is.

1943-ban Derenk település megszűnik, áttelepítik, azonban ez már egy más történet. De ennek fényében még jobban ragyog a múltból a derenki őseink döntése, ragaszkodása Magyarországhoz. Ezért bátran kimondhatjuk: Derenk a „Holtak falva”, a leghűségesebb települések egyike volt! És erről Magyarország nem feledkezhet meg! A legmótabb trianoni sorsra emlékeztek Derenken a Szögligeti Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat képviselői: Bubenkó Gábor elnök, Stirminszki Etelka képviselő, valamint Miliczki Imre elnökhelyettes.

Bubenkó Gábor

„Co nas dzieli, może nas łączyć” — rozmowa z przewodniczącą Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Ewą Rónay

- Kiedy przebywam w kręgach naszej polonijnej społeczności, dochodzą do mnie przeróżne, często sprzeczne ze sobą informacje. Ostatnio mówi się dużo o nieruchomości zakupionej przez Ogólnokrajowy Samorząd Polski w Balatonboglár. Większość cieszy się z tego, ale niektórzy uważają to za rozrzutność.

- Dobrze, że to pytanie padło. Polonia, która nas wybrała, musi wiedzieć o wszystkim, co się u nas dzieje. Oczywiście protokoły z naszych posiedzeń można przeczytać na stronie internetowej samorządu (www.lengyelonkormanyzat.hu), ale chętnie porozmawiam na ten temat. W ubiegłym roku zaoszczędziliśmy 8 milionów forintów i trzeba je było wydać do końca maja, aby nie zwracać państwu. W tej sytuacji postanowiliśmy zakupić dla każdego naszego radnego laptopa, - który dziś nie jest już luksusem, ale zwykłym narzędziem pracy - by nie drukować wszystkich dokumentów, których jest naprawdę dużo. Kupiliśmy aparat fotograficzny i samochód, będący do dyspozycji także naszych instytucji. Mamy zamiar jeszcze kupić kamerę, a także remontujemy łazienkę naszym siostronom zakonnym pracującym w Polskim Kościele.

- A teraz sprawa tej nieruchomości, tego domu nad Balatonem.

- Osobiście będę bardzo zadowolona, jeśli wszystko wyjdzie tak, jak sobie zaplanowaliśmy. Byłam pomysłodawcą, aby zaoszczędzone wcześniej pieniądze przeznaczyć na coś konkretnego, a nie trzymać ich w banku, gdzie jak wiadomo, jest bardzo niewielkie oprocentowanie w stosunku do opłat bankowych, tym bardziej, że ponownie pojawił się problem ewentualnego zwrotu tych oszczędności państwu. Po wielu konsultacjach z różnymi środowiskami przedstawiłam na posiedzeniu Ogólnokrajowego Samorządu pomysł zakupu nieruchomości nad Balatonem, konkretnie mówiąc w Balatonboglár. Sądzę, że Balatonboglár, miejsce tak bardzo związane z Polakami od czasów II wojny, gdzie do 1944 r. działała legalna szkoła polska, i co roku tam spotykali się byli boglarczycy, których niestety jest już coraz mniej, należałoby ogłosić naszym Polskim Miejscem Pamięci i właśnie tam stworzyć ośrodek oświatowo-szkoleniowy, gdzie mogliby przyjeżdżać nasi polonijni uczniowie z nauczycielami z oddziałów z terenu całych Węgier, a nawet w mniejszych grupkach także z Polski. Taka integracja pomogłaby naszym dzieciom w nauce języka polskiego. Kilka oddziałów szkoły pod koniec tygodnia może mieć tam zajęcia integracyjne w ramach tzw. zielonej szkoły. Pomysł ten spotkał się z bardzo pozytywną opinią niemal wszystkich nauczycieli. Poza tym udostępnimy także to miejsce naszym polonijnym przedszkolakom. Szkolić się tam będą także nauczycielki z naszej szkoły oraz radni samorządów polskich z całego kraju. Nie chcemy zapominać i o przedstawicielach starszej Polonii, o emerytach. Dla nich można będzie organizować tam zajęcia rehabilitacyjne, porady dietetyczne itp. Chciałabym, aby ośrodek ten tętnił życiem przez cały rok.

A hatékony munkavégzés elősegítése érdekében az elmúlt évben több eszközbeszerzést hajtott végre az Önkormányzat. Alapvető követelmény, hogy a papír alapú munkavégzést a XXI. században felváltsa az elektronikus munkavégzés. Ennek érdekében a képviselő testület notebookk beszerzéséről döntött a képviselők számára. Mivel évek óta az önkormányzat intézményei munkavégzéshez a saját autójukat használták és amortizálták, ezt a helyzetet orvosolta egy személygépkocsi beszerzése munkavégzés céljára. A lengyel templom mellett működő apácák fűdőszobájának felújítására is orvosolandó probléma volt.

A hosszú távú tervezés jegyében került sor Balatonbogláron egy panzió megvásárlására. A felújítást követően nem csupán a „boglarcsikok” találkozási helye lehet a panzió hanem a polonia konferencia központja, lengyel nyelvoctató központ, a lengyel iskolák diákjainak integrációját elősegítő pedagógiai székely, de a polónia idősebb tagjai számára is

- Ale przecież ktoś musiałby się nim opiekować.

- Oczywiście musi być tam ktoś na miejscu, ale wszystko to jest jeszcze do dogrania. Najważniejsze, że udało nam się znaleźć budynek w dobrym stanie, przy spokojnej ulicy i mający 11 pokoi. Ekspert wyliczył, że minimalny remont, którego należy dokonać, aby móc korzystać z budynku można przeprowadzić za jakieś 5 mln Ft. I na to też już mamy pieniądze. Na 11 radnych, którzy głosowali imiennie w sprawie tej inwestycji tylko trzech głosowało stanowczo przeciw.

- A czy moglibyśmy się dowiedzieć, kto to był? Dlaczego byli przeciwko?

- Ewa Modrzejewska, Zsolt Batori i Olivér Hardy. Ich zdaniem lepiej byłoby kupić coś w Polsce. Jest to jednak niemożliwe ze względu na węgierskie przepisy prawne, a poza tym sama bałabym się odpowiedzialności utrzymywania jakiegokolwiek budynku, instytucji na taką odległość. I jeszcze jedno - zupełnie inne są koszty wyjazdu nad Balaton, a zupełnie inne do Polski. W Boglarze istnieje Polska Izba Pamięci, o którą w tej chwili nie dbamy i to również należy zmienić. W ciągu mojej długiej działalności w samorządach przyzwyczaiłam się już do krytyki i do tego, że i tak nie wszystkim można dogodzić. Tak było w przypadku Szkoły Polskiej, a teraz mamy dużo uczniów i wszyscy są zadowoleni, tym bardziej, że na świadectwie szkolnym figuruje również stopień z języka polskiego, uczniowie zdają maturę z języka polskiego. Tak było z Derenkiem, kiedy staraliśmy się o uczynienie tam miejsca Pamięci Polskiej, duże głosy protestu towarzyszyły staraniom o odzyskanie Domu Polskiego, tworzeniu Centrum Kulturalnego. Co jednak najistotniejsze, zdecydowana większość Polonii bardzo popiera tę decyzję.

- A jak się układa Pani współpraca z naszym rzecznikiem przy parlamencie węgierskim, która była Pani poprzedniczką na stanowisku przewodniczącej OSP?

- No cóż, jeśli mam być szczerą, to nie za dobrze. Mogę powiedzieć, że właściwie stoimy jakby na dwóch przeciwległych biegunach. Nasz zakres obowiązków jest inny, ale cel mamy taki sam - działać na rzecz naszej polskiej narodowości i dlatego powinniśmy ze sobą współpracować, a tak niestety, nie jest. Nie rozwijamy jednak tego wątku, gdyż jest to temat na dłuższą rozmowę. Co ważne, obie mamy duże doświadczenie w pracy polonijnej, dlatego też uważam, że obecna sytuacja jest przejściowa i mam wielką nadzieję, że to wkrótce się zmieni i zaczniemy działać razem. W każdym razie ja jestem otwarta na współpracę.

- Zbliża się nasze Święto Polonii odbywające się w tym roku głównie w Budapeszcie. Wszak i nasi rodacy spoza Budapesztu z tej okazji będą mieli możliwość przyjazdu do stolicy, tym bardziej, że wyjazdy te organizują i finansują miejscowe samorządy i jak dobrze pamiętam, wszyscy się bardzo cieszyli z tych spotkań w stolicy.

- Tak, święto obchodzone będzie w Budapeszcie, msza św. odbędzie się tym razem w kościele Franciszkanów, na Ferenciek tere, a następnie przy dźwiękach orkiestry dętej przejdziemy do kina Urania na dalszą część uroczystości. Wszystkich już teraz serdecznie zapraszam!

- Dziękuję za szczerą rozmowę i mam nadzieję, że udało nam się wyjaśnić niektóre niejasności.

Alicja Nagy

kedvezményes rehabilitációs és táplálkozástanácsadói központként is működhet. Nem mellékes szempont, hogy munkahelyet is teremtsünk a balatonboglári lengyelek számára.

A lengyeliség érdekében végzett hatékony munka elképzelhetetlen a parlamenti szószóló és az Országos Lengyel Önkormányzat elnökének együttműködése nélkül. Ez az együttműködés jelenleg nem teljesen zökkenőmentes, de a parlamenti szószóló számára mindig nyitva áll az önkormányzat ajtaja. Az önkormányzat az együttműködésben érdekelt.

Az idei Polónia Ünnepe Budapesten kerül megszervezésre. Az ország egész területéről érkeznek a lengyelek a központi rendezvényekre. Ez a leggyakoribb és legteljesebb ünnepe a magyarországi lengyeleknek. Szerettel várunk mindenkit, mert csak együtt ünnepelve tehetjük széppé ezt a napot.

Beszámoló az Országos Lengyel Önkormányzat Képviselő-testületi üléséről

Az Országos Lengyel Önkormányzat 2016. május 21-én tartotta meg a soron következő közgyűlését. A napirenden közérdeklődésre számot tartó témák is szerepeltek, úgy, mint a lengyel nemzetiségi óvoda létrehozása, önkormányzati díjak adományozása vagy a Balatonboglárra tervezett Oktatási Központ működését biztosító ingatlan ügye.

Az ülés a korábban elfogadott határozatok végrehajtásáról szóló beszámolóval indult, majd a költségvetéssel foglalkozó napirendi pontok kerültek terítékre. A közgyűlés elfogadta a könyvvizsgáló beszámolóját a 2015-ös év gazdálkodásával kapcsolatban, majd ez alapján a 2015-ös költségvetési év zárszámadását. A 2016-os év költségvetését is módosítani kellett, tekintettel arra, hogy az Országos Lengyel Önkormányzat különböző rendezvényei megtartására 4 millió 435 ezer forintba pályázott sikerrel, és ezeket az összegeket szükséges volt az idei év költségvetésének megfelelő soraiba beállítani. Ezután következett az Önkormányzat és intézményei tekintetében az Adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzat elfogadása, melynek hiányára a 2010-2014-es éveket vizsgáló Állami Számvevőszéki jelentés hívta fel a figyelmet.

A képviselők hosszú tanácskozás után, névszerinti szavazással döntöttek a tervezett Oktatási Központ működtetéséhez szükséges ingatlan megvásárlásáról. Ez alapján az Országos Lengyel Önkormányzat elnöke felhatalmazást kapott a kismemelt ingatlan megvásárlásához szükséges adásártervezési szerződés megkötésére. A következő előterjesztés kérdésében - nevezetesen az ingatlan felújításában - nem került sor érdemi döntéshozatalra, a közgyűlés azt egy rendkívüli közgyűlésre halasztotta. Sor került a Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola alapító okiratának módosítására, valamint telephelyek megszűnése és újak létesítése okán, a közgyűlés jóváhagyta a Hivatal által az intézményekkel kötött együttműködési megállapodásokat.

Az óvodaalapítás kérdése került ezek után terítékre, melynek során dr. Rónayné Słaba Ewa elnök hangsúlyozta annak fontosságát, és támogatásáról biztosította a kezdeményezést. Korek Eugeniusz a Bem Egyesület elnöke beszámolt a jelenleg működő hétvégi óvoda látogatottságáról és körülményeiről. Dr. Nemes Dénes pedig annak a jogi lehetőségeit vizsgálta fel, hogy milyen formában tudna az országos önkormányzat működtetni intézményként egy kéttannyelvű óvodát, és felajánlotta ehhez segítségét. A közgyűlés felhatalmazta Hardy Olivér képviselőt, hogy az óvodaalapítás előkészítésének ügyében eljárjon.

A közgyűlés határozatai értelmében 2016-ban a Szent László díjat Engelmayer Ákos Magyarország rendszerváltás utáni első varsói nagykövete kapja. A Magyarországi Lengyelekért díjakat Trojan Tünde a Magyar Rádió Lengyel szerkesztőségének tagja, újságíró, dr. Wojciech Leon Mendyk szögligeti háziorvos és Kalinowski Andrzej konzul kapják. Idén először sor került az Magyarországi Lengyelekért Ifjúsági Díj adományozására is, amit Kovács Marcin kapott.

A közgyűlés üléséről készült hivatalos jegyzőkönyv megtekinthető a www.lengyelonkormanyzat.hu oldalon.

dr. Borhi Zoltán, fot. b.

Lengyel plakátok Magyarországon

Kiállítás az Angyalföldi József Attila Művelődési Központban

Budapesten 2016. május 12-én az Angyalföldi József Attila Művelődési Központban Lengyel plakátok Magyarországon címmel kiállítás nyílt. A megnyitót előtt Lázár Márton Stanisław, a XIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke üdvözölte a jelenlevőket. A kiállítást 18.00 órakor Virágh József, a Lengyel Kutatóintézet és Múzeum volt igazgatója nyitotta meg.

A kiállításon olyan plakátok láthatóak, amelyek az elmúlt pár évtizedben megtartott nagy volumenű lengyel rendezvényeket, kiállításokat, filmeket és más művészeti eseményeket hirdették. A számos plakátkészítő munkái között megtekinthetők az egyik legismertebb grafikus, Krzysztof Ducki művei is. Láthatóak a Vasember vagy a Katyn című filmek plakátjai, valamint az a Lech Kaczyński és Sólom László aláírásával ellátott plakát is, amely a Lengyel Hetet hirdette.

A megnyitót követően hangszerezés kísérettel ismert lengyel népdalokat énekelve, Motyka Imre vezényletével színpadra

lépett és nagy sikert aratott a Wisła népzenei együttes. A WISŁA Lengyel - Magyar Énekegyüttes 2000 januárjában alakult az 1960 és 1989 között működött Bem József Lengyel-Magyar Néptánc-együttes volt tagjaiból és gyerekeikből, Motyka Imre vezetésével, lengyel dalok előadására. Az együttes műsorán olyan folklór dalok is szerepelnek, amelyeket a Bem Táncegyüttesben töltött idő alatt tanultak lengyel népzeneésztől, koreográfusoktól, és amelyeket több szólamban énekelnek. A többi dal a 60-as és 70-es években keletkezett lengyel slágerek, amelyeket Motyka Imre énekelhetően lefordított magyarra. Közöttük kiemelkedő helyet foglalnak el a Katarzyna Gärtner - Ernest Bryll szerzőpáros „Üvegre festett betyárhistóriák” című daljátékának dalai, illetve ugyanezen szerzőpárosnak a „Szólalj meg ma minden ezüst harang” című beat oratóriumának dalai. Itt kell megemlíteni, hogy 1977-ben - akkor még, mint a Bem József Táncegyüttes hangszerezés és ének-csoportja - megnyerték a Zielona Górában rendezett Első Határon Túli Lengyel Énekesek Fesztiválját, ahol többek között két dalt adtak elő az oratóriumból vegyes (lengyel és magyar) nyelven. A 60-as és 70-es évek slágerei olyan előadókat reprezentálnak, mint a Czerwone Gitary, No To Co, Trubadurzy és Bractwo Kurkowe 1791 együttesek, valamint Maryla Rodowicz, Marek Grechuta és Krzysztof Krawczyk énekesek. Az együttes jelenlegi felállása: Balogh Ágnes - ritmushangszerek, ének, Kiss Ildikó - gitár, ének, Molnár Nóra - fuvola, furulya, ének, Motyka Imre - gitár, ének, doromb, ének, Motyka Réka - altfurulya, doromb, gitár, ének, Motyka Róbert-Imre - basszusgitár, doromb, ének.

Ezek után került sor a kötetlen beszélgetésre, valamint finom pogácsa, üdítők és pezsgő kísérettel mindenki megtekinthette a folyosón kiállított plakátokat. Az eseményt a XIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezte.

Ijjas Anna, fot. IA.

Polsko-węgierska konferencja naukowa na ELTE

W dniach 12-13 maja na ELTE w Budapeszcie odbyła się konferencja naukowa pt. POLONO-HUNGARICA 2016 zorganizowana przez tamtejszą Katedrę Filologii Polskiej przy współpracy w Instytucie Polskim. Podczas uroczystego otwarcia przybyłych gości przywitała dyrektor budapeszteńskiej polonistyki doc. Zsuzsana Ráduly. Konferencję obecnością swą zaszczytili m. in. dziekan Wydziału Humanistycznego prof. László Borhy, dyrektor Instytutu Filologii Słowiańskiej i Bałtyckiej prof. István Lukács, przedstawiciel Ministerstwa Zasobów Ludzkich Zoltán Marusza, wicedyrektor Instytutu Polskiego Jarosław Bajaczyk, a z ramienia Ambasady Polskiej w Budapeszcie konsul Andrzej Kalinowski. Przybyła także rzecznik narodowości polskiej w węgierskim Zgromadzeniu Narodowym Halina Csúcs Lászlóné oraz przedstawiciele organizacji polonijnych. Po uroczystym rozpoczęciu prof. Mirosław Jelonkiewicz z Uniwersytetu Warszawskiego wręczył prof. Januszowi Bańcerowskiemu, wieloletniemu kierownikowi budapeszteńskiej polonistyki, Nagrodę Polonicum 2016 za wybitne osiągnięcia w krzewieniu języka polskiego i kultury polskiej za granicą.

Następnie goście dzięki inicjatywie Stołecznego Samorządu Polskiego mieli możliwość obejrzeć wystawę „Polacy na Kőbánya”.

Naukowcy, którzy przybyli ze wszystkich liczących się w Polsce i Węgrzech ośrodków naukowych, obradowali w trzech sekcjach: „Literatura”, „Historia i kultura” oraz „Językoznawstwo”. Zostało wygłoszone niemal czterdzieści referatów naukowych dotyczących szeroko pojętej polsko-węgierskiej tematyki. Naukowcy mieli możliwość wymieniać się doświadczeniami, a dyskusje były kontynuowane podczas uroczystej kolacji.

W piątek uczestnicy konferencji zostali zaproszeni na spotkanie i obiad do Ambasady Polskiej w Budapeszcie, gdzie przywitał ich ambasador Roman Kowalski i pogratulował udanej i owocnej konferencji. Podziękował szczególnie doc. Zsuzsana Ráduly, dr Dorocie Dziewońskiej-Kiss oraz dr Dorocie Várnai za organizację konferencji. Zorganizowanie

konferencji było możliwe dzięki wsparciu finansowemu z programu Erasmus Plus oraz wsparciu Instytutu Polskiego.

red. fot. red.

Gyereknap Kőbányán

A Kőbányai Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat gyereknapot szervezett június első hétvégéjén. Június 4-én 13.00 órától várták a családokat, gyerekeket és szülőket a közös programokra.

A rendezvénynek a Nemzetiségi és Civil Szervezetek Háza adott helyet. A szabadtéren lehetett grillezni, a felállított sátrak alatt pedig mindenki kényelmesen elfért. A gyerekeket számos izgalmas játék várta, kedvükre válogathattak a felfújható ugrálóvárak, rajzolás és kézműves foglalkozások, ügyességi játékok, arcfestés között. A szervezők gondoskodtak enni- és innivalóról, valamint a délután folyamán sor került tombolahúzásra is. Egy igazi tűzoltóautó is megjelent a helyszínen, amelyet mindenki kedvére tanulmányozhatott. A gyereknap egészen estig tartott, a programok után mindenki elégedetten tért haza.

Ijjas Anna, il. Z. Danka

Polono-Hungarica 2016. Konferencia az ELTE-n

2016. május 12-én és 13-án az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) Lengyel Filológiai Tanszéke Polono-Hungarica 2016 címmel nemzetközi tudományos konferenciát rendezett. A rendezvényre az ELTE Múzeum körüli épületben került sor, a konferenciát Ráduly Zsuzsanna, az ELTE Lengyel Tanszékének vezetője nyitotta meg. A megnyitón jelen volt dr. Marusza Zoltán felsőoktatásért és tudománypolitikáért felelős helyettes államtitkár az Emberi Erőforrások Minisztériumától, dr. Csúcs Lászlóné Halina, a lengyelek parlamenti szószólója, dr. Borhy László, az ELTE dékánja, Andrzej Kalinowski konzul a Lengyel Nagykövetség képviselőjében, Lukács István, az ELTE Szláv és Balti Filológiai Intézet igazgatója, Janusz Bańcerowski, az ELTE Lengyel Tanszékének volt vezetője, Jarosław Bajaczyk, a Lengyel Intézet igazgatóhelyettese, valamint dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke. Az ünnepélyes megnyitón Mirosław Jelonkiewicz, a Varsói Egyetem professzora a Polonicum 2016 elismerését adományozta Janusz Bańcerowskinak a lengyel nyelv és kultúra széles-

skörű határon túli terjesztéséért. A kétnapos rendezvényen sok érdekes téma közül lehetett választani, irodalmi, nyelvészeti, valamint történelmi-kulturális témakörben. Magyar és külföldi előadók érkeztek a konferenciára, az Eötvös Loránd Tudományegyetemről és a Pázmány Péter Katolikus Egyetemről, valamint Gdańskból, Poznańból, Krakóból, Varsóból és Prágából. A közönség számos jól ismert és elismert polonista előadását hallgatta végig, csak néhányat említenék közülük - Janusz Bańcerowski, Cséby Géza, Csilla Gizińska, Várnai Dorota, Pálfalvi Lajos, Ráduly Zsuzsanna, Lagzi Gábor, valamint újságunk főszerkesztője, az ELTE tanára, dr. Janiec-Nyitrai Agnieszka.

Az előadásokat sok érdeklődő látogatta meg, akik egyúttal megtekinthették a Lengyelek Kőbányán című kiállítás plakátjait is, amelyek a Magyarországi Lengyel Katolikusok Szent Adalbert Egyesülete jóvoltából kerültek a helyszínre, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat kezdeményezésére.

Pénteken, a konferencia végén az előadók közösen részt vettek egy ünnepélyes fogadáson a Lengyel Nagykövetség épületében, ahol Roman Kowalski, Lengyelország rendkívüli és meghatalmazott nagykövete köszöntötte őket, köszönetet mondva Ráduly Zsuzsanna docens asszonynak, dr. Kiss-Dziewońska Dorotának és dr. Várnai Dorotának a konferencia szervezéséért. A konferencia az Erasmus Plus program, valamint a Lengyel Intézet támogatásával jött létre.

Ijjas Anna, fot. red.

Lengyel fellépők a budapesti Belvárosi Fesztiválon

Június 3-a és 5-e között rendezték meg a Belvárosi Fesztivált Budapest V. kerületében. Az egész napos rendezvények három helyszínen zajlottak: a Szabadság téren, az Erzsébet téren és a Zrínyi utcában. Három lengyel csoport is érkezett a fesztiválra. Június 3-án került sor a testvérvárosok műsorára, aznap a Voce Dalstúdió lépett fel Krakkóból. Június 4-én következett a nemzetiségek programja: először a Krakowiacy néptáncegyüttes kápráztatta el a közönséget, majd a Cosa Polska lépett színpadra. A rendezvényen részt vett Krakkó város I. kerületének küldöttsége is. A jó hangulat garantálva volt, és mivel az időjárás is kegyes volt a szervezőkhöz, és az előadók is kitétek magukért, így idővel a nézőtér is megtelt. A fellépéseket a V. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat szervezte.

Ijjas Anna, fot. IA.

A Gorzyce-i „Bluszcz” együttes fellépése a 18. kerületben

Vége-ralahára megérkezett Magyarországra is a Bluszcz népi együttes Gorzyceből, akik a XVIII. kerületi Baross utcai étteremben léptek fel május 14-én az esti órákban. Aki egy kicsit is ismeri a helyet, jól tudja, hogy a helyi lengyel közösség rendszeresen itt tartja összejöveteleit, hogy ezek alkalmával együtt legyenek, megtartsanak egy-két ünnepet, jól érezzék magukat, friss információkat cseréljenek és lengyel eredetű finomságokat kóstoljanak. A rendezvényen, amelyre ez alkalommal is számosan összegyűltek - rokonok, barátok és ismerősök -, Balogh Katarzyna, a XVIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke köszöntötte a jelenlevőket.

A Bluszcz együttes tagjai már a bejáratnál kenyérrel és uborkával kínálták a belépő vendégeket. A csoport színpompás népviseletben lépett a publikum színe elé, hagyományos lengyel népdalokat adott elő, a közönség pedig lelkesen velük tartott.

Ezek után következett egy rövid vetítés Gorzyce gyönyörű városáról és környékéről. Hála a kiváló ceremóniamesternek és lelkes koordinátorainak, sorra jöttek és körbejártak a helyi specialitások: a finom felvágottak és sonkák, borok és üdítők, kávé,

valamint sok tálca változatos sütemény. Később következett a híres bigos, amelyre a közönség soraiból jelentkeztek önként vállalkozók, hogy elsőnek megkóstolhassák és véleményt nyilvánítsanak. A szervezők gondoskodtak folyamatosan üzemelő büféről is, amelyet bárki igénybe vehetett. A lengyel vendégek helyi specialitásaiból persze vásárolni is lehetett, a pulnál állandóan hosszú sor kígyózott, mindenki igyekezett, hogy vihesen haza belőle.

Időközben elkezdődött a tánc is, amelyhez idősök és fiatalok egyaránt lelkesen csatlakoztak, s mind kevesebb szabad hely maradt a táncparketten. Természetesen az élőzene is biztosítva volt. Később sor került a tombolára, amelyben értékes nyeremények - lengyel sonka, kolbászok, disznósajt és egyéb húsfélék - találtak gazdára, szinte mindenki részesült belőlük. A tombolából befolyt összeggel pedig az együttest támogatták. Az étkezés és italok kóstolgatása, a remek hangulatú beszélgetések, a tánc és a vigasság hajnalig tartott.

Ijjas Anna, fot. IA.

Wiosenna Biesiada Śląska w XVIII dzielnicy

Do dzielnicy, w której przewodniczącą Polskiego Samorządu jest Kasia Balogh, nie trzeba nikogo specjalnie zapraszać. Wiadomo bowiem, że każda impreza tam organizowana jest udana i ściąga mnóstwo osób z całego Budapesztu. Tak było i tym razem 14 maja w sobotę przed Zielonymi Świątkami. Wystarczyło tylko hasło „Wiosenna Biesiada Śląska” i już mimo fatalnej pogody zjeżdżali reprezentanci Polonii i nasi sympatycy Węgrzy z różnych dzielnic. Biesiadę znakomicie poprowadził znany nam już z licznych występów, głównie na naszych balach i zabawach w Budapeszcie - Tomasz Ciba, twórca zespołu „Coral” ze Śląska. Tym razem jednak zobaczyliśmy go w pięknym stroju polskiego górnika, jako że Tomasz na co dzień pracuje właśnie w kopalni w dziale tapani i odbudowy, a tylko w weekendy zajmuje się muzyką.

Przywiózł ze sobą przedstawicieli znakomitej śląskiej gminy Gorzyce. Najbardziej zapewne utkwił wszystkim w pamięci świetny 9-osobowy chór „Bluszcz” ze wsi Bluszczów, która w 2010 r. otrzymała tytuł

„Najpiękniejszej Wsi” w Polsce. I właśnie w tej wsi z działającego od 1957 r. Koła Gospodyń Wiejskich powstał chór, wykonujący nie tylko tradycyjne utwory ludowe w pięknych strojach śląskich, ale także nowoczesne polskie przeboje w eleganckich współczesnych kreacjach. Brawo dla pięknych i utalentowanych pań, które śpiew traktują jako swoje hobby. Ponadto wystąpiła trzosobowa grupa muzyczna „Hanyś Bynd”. Ale to nie koniec atrakcji. Oczywiście były wspólne śpiewy i tańce. Nie mogło zabraknąć i przepysznej kuchni polskiej z bigosem na czele. Przed-

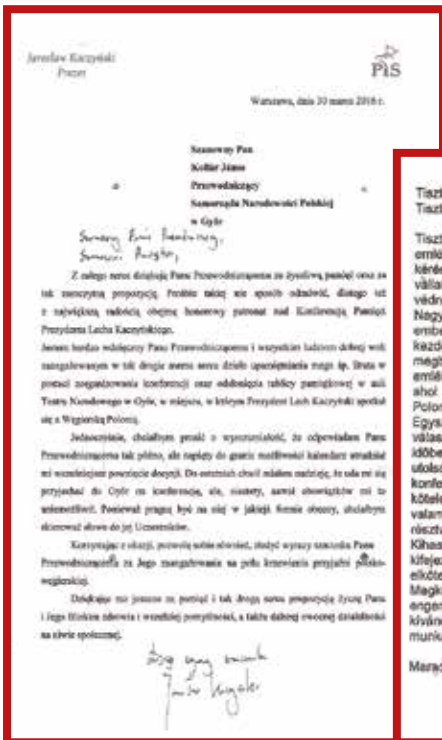

stawicielki Koła Gospodyń Wiejskich z Bluszczowa przywiozły znakomite wyroby wędliniarskie, które można było również nabyć, albo wygrać w loterii fantowej. Chętnych na nie było bardzo dużo, podobnie jak i nabywców szczęśliwych losów. Z całą pewnością większość licznie zgromadzonej na imprezie publiczności wracała do domu z polską wędliną, której zapach nawet z daleka nęcił podniebienia.

Humory dopisały, wszyscy się świetnie bawili i żegnając się z organizatorami dopytywali o następne imprezy. Dzięki-

jemy zatem z całego serca Kasi Balogh i Tomkowi Cibie oraz wszystkim gościom z gminy Gorzyce za to, że przybliżyliście nam kawałek naszej pięknej ojczyzny.

Akorn, czyli Alicja Nagy

SNP w Győr na czele z przewodniczącym Jánosem Kollárem z okazji Dnia Przyjaźni Polsko-Węgierskiej zorganizował 8 kwietnia konferencję poświęconą pamięci Prezydenta Lecha Kaczyńskiego. Odsłonięto wtedy także tablicę upamiętniającą tragicznie zmarłego Prezydenta. Publikujemy list Jarosława Kaczyńskiego skierowany do Jánosa Kollára wraz z tłumaczeniem na węgierski.

inf. SNP Győr

Reaktywacja Klubu Matki Polki w „Bemie”

W środę 25 maja w gościnnej siedzibie PSK. im. J. Bema spotkały się polskie mamy, które postanowiły reaktywować działający niegdyś przy „Bemie” Klub Matki Polki. Wózki, wózeckzi i nosidełka niemal całkowicie zatarasowały wejście do siedziby „Bema”, ponieważ mamy stawily się licznie wraz z raczkującymi, biegającymi, skaczącymi, ale także dopiero co narodzonymi pociechami.

Spotkanie prowadziła Agnieszka Barańska-Buchberger, mama niemal trzyletniego Alexa i pięciomiesięcznej Alicji, która jest organizatorką spotkań wraz z Anią Hieropolitańską. Panie, które spotkały się w „Bemie”, tak uzasadniają cel swoich spotkań: „Chcemy mieć stałe miejsce spotkań z możliwością wyłożenia dzieci, a kawiarniach nie zawsze się da, chcemy mieć możliwość spotkania się z mamami, które są na podobnym etapie w życiu, by móc się nawzajem wspierać, radą, by mogły powstawać nowe przyjaźnie, by móc porozmawiać w języku ojczystym, w którym najłatwiej jest nam się wyrazić, by dzieci spędziły czas w polskojęzycznym środowisku, od małego uczyły się polskich piosenek i wierszyków, by był to wstęp do kolejnego etapu, jakim jest polskie przedszkole (a potem Polska Szkoła), by od małego dzieci widziały sensowność nauki języka polskiego. Jeśli mamy będą chciały, możemy organizować zajęcia z profesjonalistami (logopeda, pedagogiem, muzykiem, doradcą noszenia, instruktorem sportu itp.) Klub dla polskich mam to spontaniczna inicjatywa wynikająca z rzeczywistej potrzeby spotkań, aktywnego spędzania czasu oraz przebywania w środowisku polskojęzycznym. Jesteśmy nieformalna, ale bardzo prężną grupą i naszym celem jest tworzenie wspólnie inicjatyw dla rodziców i dzieci w Budapeszcie po polsku. Pomyśl na reaktywację Klubu wziął się z naszej obserwacji, że polskie mamy, szczególnie te, które na co dzień są w domu z małymi dziećmi, często nie znają się i nie widują regularnie. Pomyśleły i chęci są rozproszone, a spotkania przypadkowe. Do tej pory nie miałyśmy też miejsca, gdzie mogłybyśmy się razem zebrać i spędzić czas z maluchami, jednocześnie mówiąc po polsku. Teraz raz w tygodniu przynosimy płyty i inne pomoce, korzystamy z zabawek i książeczek, które udostępnia nam PSK. im. J. Bema i organizujemy dzieciakom czas. Każdy może przygotować zajęcia wykorzystując swoje umiejętności lub podzielić się ulubionymi zabawami. W planach mamy mini warsztaty muzyczne, językowe czy z chustonoszenia. Najważniejsze jednak jest to, że

możemy zaprzyjaźnić się, wymienić informacje, a dzieciaki mają większy kontakt z językiem polskim i mogą znaleźć nowych kompanów do zabawy". Przybyłe mamy przywitał prezes PSK im. J. Bema Eugeniusz Korek i życzył im owocnych spotkań. Panie przy herbarcie i domowych ciastach wymieniały rzecz, ustaliły, jak będą opowiadały o sobie i wszystkich mamy-Polki ema na godzinie 10.

się doświadczeniami z życia na Węgrzech, ustaliły, jak będą wyglądać cotygodniowe spotkania, opowiedziały o sobie i swoich dzieciach. Jednym słowem – wszystkie mamy-Polki zapraszamy co środę do PSK. im. J. Bema na godzinie 10.

red. fot. AJN

Közös találkozó egy nemes célért

Lengyel rendőrmotorosok érkeztek Győrbe 2016. június 2-án a Győr Megyei Jogú Város Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnökének meghívására. A külföldi kollégák találkoztak a Győri Rendőrkapitányságon szolgálatot teljesítő motoros rendőrökkel. A találkozót követően - a kölcsönös ismerkedés után - együtt indultak tovább az egyik helyi általános iskola és a gyerekek nem tudtak érkezésükről, így különösen nagy iskola udvarára begördülő, csillogó motorkerékek - a tanárok vezetésével rövid idő alatt felsorakodtak, valamint a magyar rendőröket és járműveiket. A megismerkedni a kétkerekeűekkel, annak a azokra felüljenek, miközben folyamatosan válaszolva a kérdéseire. Az iskola mellett, az udvar másik oldalán - az igazgató úr kérésére - az egyik beteg gyermek is megjelent, aki a rendőrökkel találkozni kívánt. A kisgyermek azt kérte az egyenruhásoktól, hogy adják neki a rendőrök teljesítették a fiú kérését, így ő is megismerkedhetett a kétkerekeűekkel.

 $\inf. KJ.$

A Moon Hoax lengyel együttes koncertje

A Moon Hoax lengyel jazz-együttes tartott nagy sikerű és teltházas koncertet 2016. május 17-én 18.00 órakor a Budapest Jazz Klubban. A koncert kezdetén Lázár Márton Stanislaw, a XIII. kerületi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke üdvözölte a nagyszámú közönséget, és röviden bemutatta a zenekart. Majd felszendültek az első akkordok, s az együttes virtuóz előadásmódja, a vibráló zene mindenkit magával ragadott. A közel kétórás gyertyafényes és hangulatos koncerten a Moon Hoax kitett magáért és remek léggörítéssel, amellyel méltán elnyerte a közönség tetszését, akik nagy tüsszöléssel jutalmazták a művészeket. Közreműködött Michał „The King” Karbowski gitáron, Ju Han nagybőgőn, Przemysław Borowiecki dobos, Marcin Ciupidro vibráfonon és szintetizátoron, Klaudiusz Klosek trombitán, Michał Bak pedig szaxofonon. A Moon Hoax jazz-formáció 2012-ben alakult. Az együttes neve arra a fogalomra utal, hogy a „Holdra szállás” valójában nem történt meg és minden hozzá fűződő dokumentáció, hang és képanyag egy erre a célra felállított stúdióban jött létre. A Moon Hoax zenéje lírikus narráció, lendületes ritmusszekvenciák, az elektronikus szintetizátor hangzás és a szabad improvizáció összekapcsolása.

Ijjas Anna

WYRÓŻNIENIA DLA NAJLEPSZYCH STUDENTÓW POLONISTYKI

ność polonistyczną.

Podczas spotkania w Katedrze Polonistyki Uniwersytetu im. Loránta Eötvösa ELTE w Budapeszcie za bardzo dobre wyniki w nauce języka polskiego dyplomy uznania otrzymali studenci II roku (minor) Péter

Na zakończenie roku akademickiego 2015/2016 Ambasador RP w Budapeszcie Roman Kowalski oraz Konsul RP Andrzej Kalinowski - kontynuując tradycję - spotkali się studentami polonistyki, którzy w mijających dwóch semestrach osiągnęli najlepsze wyniki w nauce lub szczególnie angażowali się w działal-

Bali-Farkas, Klára Mándli oraz studenci II roku Gabriella Meggyes, Ivett Móczs i Domonkos Gólya. Bardzo dobre wyniki osiągnęli również wyróżnieni studenci I roku – Viktória Ombódi i Noémi Nagy, obie szczególnie zainteresowane kulturą polską. Za aktywne propagowanie polskiej historii wyróżniony został student I roku László Szokola.

Na drugie spotkanie do siedziby Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Budapeszcie przybyli przedstawiciele kadry i studentów Katedry Polonistyki Uniwersytetu Katolickiego im. Pétera Pázmánya w Pili- scsaba. W trakcie spotkania wyróżniający się w roku akademickim 2015/2016 studentom Ambasador wręczył dyplomy uznania. Petra Juhász, studentka pierwszego roku została wyróżniona za bardzo dobre wyniki w nauce języka polskiego. Studentka studiów magisterskich Anett Garami otrzymała dyplom uznania za szczególne osiągnięcia w studiach polonistycznych, zwłaszcza w zakresie językoznawstwa. Student drugiego roku Péter Blank wyróżniony został za wyniki w zakresie kultury i historii Polski oraz zaangażowanie w życie Katedry.

Wyróżnionym studentom składamy serdeczne gratulacje!

AK, fot. Ambasada RP w Budapeszcie

Lengyel gimnazisták Miskolcon

A miskolci Földes Ferenc Gimnázium diákjai csereprogram keretében 2015 őszén jártak Lengyelország, Nagy-Lengyelország megújében talál- ható Trzcianka város középiskolájában. Idén május 8-13 között a Juliusz

Słowacki Gimnázium 15 tanulója két kísértő tanárral tett viszontlátogatást a földesi- stáknál. A gyerekek angol nyelven kommunika- láltak.

Trzcianka 17 ezer fős város, Nagy-Lengyelország megye Észak- nyugati részén. Az oktatási intézmény épületét 1959-ben kezd- ték el építeni, eredetileg általános iskolának. Az első tanév 1961-ben

kezdődött 840 diákkal, és ekkor vette fel az intézmény a nagy lengyel költő nevét. Az 1999-es oktatási reform után egy évvel indult be az új tantervnek megfelelően a 6 osztályos általános- és a 3 éves gimnáziumi képzés az iskolában.

Sajnos a nagy távolság miatt (880 km) két nap az utazással telt el, de a maradék négyet nagyon hasznosan töltötték el a diákok. Tanórákat látogattak, ismerkedtek a várossal, az egyik napon megnézték Budapest nevezetességeit, és természetesen sok szabadidős programjuk is volt.

A kísértőtanárok kérésének eleget téve, a programszervező tanárok találkozási lehetőséget kértek a Miskolci Lengyel Önkormányzat képviselőivel. Erre a rendezvényre május 09-én a délutáni órákban került sor a Polgármesteri Hivatal közgyűlési termében. A megjelenteket Fekete Dénes, a Miskolci Lengyel Önkormányzat elnöke köszöntötte, majd Bárcziné Sowa Halina tartott előadást. Bemutatta városunkat, ezután a Miskolci Lengyel Önkormányzat tevékenységével ismertette meg a középiskolásokat. Távozóban a csoport a hivatal 3. emeleti teraszáról megtekintette a városközpontot, illetve az Ávasra nyíló szép kilátásban is gyönyörködhetett. Önkormányzatunk kis ajándékcsomaggal kedveskedett a diákoknak, melyben többek között lengyel nyelvű idegenforgalmi tájékoztató anyagok is voltak városunkról.

Fekete Dénes

Festiwal Narodowościowy w XIII dzielnicy Budapesztu

W niedzielę 29 maja przed kościołem św. Michała w XIII dzielnicy Budapesztu (Babér u. 17/b) odbył się 23. Festiwal Narodowościowy. Przybyli goście mogli zapoznać się z tradycjami, kuchnią, kulturą oraz historią m. in. serbskiej, chorwackiej, niemieckiej, rusińskiej narodowości, nie mogło oczywiście zabraknąć także Samorządu Narodowości Polskiej XIII dzielnicy, którą reprezentował przewodniczący Márton Stanisław Lázár wraz z radnymi SNP tej dzielnicy.

Goście mogli się poczęstować przepyszными pierogami, które zniknęły w błyskawicznym tempie, mogli także spróbować chleba z prawdziwym polskim smalcem lubelskim. Oczywiście SNP nie przygotował jedynie smaczków dla ciała – goście mogli zapoznać się także z ciekawą wystawą poświęconą działalności Stowarzyszenia Grupa Rekonstrukcji Historycznej Legionu Wysockiego na Węgrzech, prezentującą również dzieje wojsk polskich w XVII wieku, a także historię walk polskich regionów podczas Wiosny Ludów 1848-1849. Na Festiwal Narodowościowy przybyli również członkowie Legionu Wysockiego, którzy pokazywali zainteresowanym (szczególnie dzieciom) broń historyczną, pochodzącą z tamtego okresu. Na stoisku polskim można było również podziwiać piękną biżuterię autorstwa Veroniki Horváth oraz nabyć płyty z polską muzyką. O godz. 16 na scenie wystąpił „Polana Duett” z repertuarem polskich piosenek międzywojennych.

red. fot. IA.

Gyermekrajz kiállítás Rákosmentén

Újra a gyermekrajzoké a főszerep a Vigyázó Sándor Művelődési Ház Ballonyi Galériáján, mivel május 11-én megnyitották a Körösi Csoma Sándor Általános Iskola alsó tagozatos tanulóinak kiállítását. A tárlat felvonultatja az iskola tehetségfejlesztő programjának legfontosabb alkotásait, valamint a lengyel - magyar barátság napja alkalmából meghirdetett rajzpályázat győztes rajzeit is. Idén 192 alkotás született, és a díjazott tanulóknak a jutalmat a Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnöke, Buskó András adta át, ugyanis a pályázat szorosán kapcsolódott a lengyel kultúrához.

BA.

ODESZŁA PANI JULIA KOZIOROWSKA

O tym, jak trudno przyjąć do wiadomości i pożegnać się na zawsze z kimś bliskim każdy z nas na pewno miał okazję przekonać się w swoim życiu nie raz i nie dwa. Za każdym razem wieść o śmierci kogoś drogiego powala nas po prostu z nóg. Tak było i tym razem, kiedy ks. Grzelak w niedzielę 22 maja przed rozpoczęciem Mszy św. powiedział zebranym wiernym, że nasza zasłużona i znana polonuska, pani Julia Koziorowska zmarła w nocy w wieku prawie 93 lat. Właściwie już od kilku miesięcy wiedzieliśmy, że choruje i jest coraz słabsza. Przestała bywać na rozmaitych uroczystościach w Domu Polskim i w naszym kościele, z którymi była tak bardzo związana od początku ich istnienia. Ostatnim razem była bodaj we wrześniu ub. roku, ale słabiutka i w rozmowie wspominała, że już pora odejść.

Może nawet nie wszyscy z nas, również tej starszej Polonii wiedzieli, że pani Julia jako pierwsza w naszym kościele 28 kwietnia 1943 r. stanęła na ślubnym kobiercu z żołnierzem września, huzarem, Zygmunt Koziorowskim, a błogosławieństwa udzielił młodej parze schorowany już wówczas ks. Wincenty Danek. Pani Julia urodziła pięcioro dzieci: dwóch chłopców, którzy zmarli jeszcze w wieku niemowlęcym i trzy córki. Krystyna do ostatniej chwili opiekowała się matką i właśnie od niej mieliśmy najwięcej informacji o stanie zdrowia mamy. Wielką łaską od Boga był fakt, że pani Julia zmarła w swoim własnym mieszkaniu w otoczeniu córek i wnuków, oplakiwana przez zięciów, prawnuki, rodzinę z Polski i Węgier.

Pani Julia urodziła się już w Budapeszcie w dzielnicy Kőbánya, dokąd rodzice jej z trójką małych dzieci przybyli z galicyjskich Myślenic w nadziei lepszego życia. Tu urodziło się jeszcze troje dzieci. Ojciec, cieśla i stolarz z zawodu szybko nauczył się wypalania cegieł i znalazł pracę w jednej z trzech cegielni. Rodzinie nie było lekko. Julia ukończyła szkołę powszechną i jedną klasę szkoły średniej i mając niecałe 14 lat musiała pójść do pracy do tkalni, aby pomóc rodzinie. Po rozmaitych perypetiach przepracowała w tkalni aż do emerytury, trzykrotnie zdobywając tytuł „Wybitnego Pracownika”, co było wielkim wyróżnieniem ze względu na jej tylko polskie obywatelstwo, które zachowała aż do śmierci. Języka polskiego uczyła

się w domu, gdzie mówiono tylko po polsku, na podwórku podczas zabaw z innymi polskimi dziećmi, jak również w tzw. polskiej szkółce, prowadzonej dla grupy chętnych uczniów przez panią Stefanę Dluhy w prywatnych mieszkaniach. A później, kiedy powstała polska drużyna harcerska Julia od razu do niej wstąpiła i nawet tuż przed wybuchem II wojny przebywała na trzytygodniowym obozie harcerskim w Polsce, skąd wróciła ostatniego sierpnia. I tu zaczął się nowy rozdział w historii nie tylko pani Julii, ale i bardzo wielu Polaków starej emigracji, która czynnie włączyła się do opieki nad tysiącami polskich uchodźców wojennych, starając się pomagać w trudnych dla nich chwilach.

Pani Julia była współzałożycielką Polskiego Stowarzyszenia Kulturalnego im. Józefa Bama na Węgrzech i chociaż nie pełniła w nim żadnych ważnych funkcji, to zawsze pomagała we wszystkich pracach. A tych było naprawdę dużo. A później, kiedy powstało Stowarzyszenie św. Wojciecha przy odzyskanym Domu Polskim, z którym związana była jeszcze przed wojną, znów włączyła się do pracy wciągając w to i córkę Krystynę. Zawsze niezwykle skromna, zasługująca na największe uznanie, ale ponieważ nigdy nie starała się wychodzić na pierwszy plan najczęściej nie dostrzegano jej przy rozdziale rozmaitych nagród i odznaczeń. Dostała jedynie nagrodę „Za zasługi dla Węgierskiej Polonii” w 1997 r. i odznaczenie ks. Danki przyznane przez Stowarzyszenie św. Wojciecha. Długo można by wspominać panią Julię, bo przecież tak wiele ważnych rzeczy dla niej i naszej Polonii wydarzyło się w ciągu jej długiego życia.

Kochana Pani Julio, my, którzy mieliśmy to szczęście Panią znać, spotykać się z Panią, nie zapomnimy Pani nigdy, nie zapomnimy Pani dobroci, serdeczności, rozmów z Panią. Trzeba mieć tylko nadzieję, że kiedyś się wszyscy spotkamy.

Pani Julia Koziorowska pochowana została 31 maja 2016 r. w rodzinnym grobie na polskiej parceli cmentarza na Kőbányi. Żegnała ją nie tylko rodzina z Węgier i Polski, bardzo wielu Polaków, ale również przedstawiciele Ambasady RP z ambasadorem Romanem Kowalskim.

Mszę św. zarówno na cmentarzu, jak i następnie w Polskim Kościele odprawił ks. proboszcz Krzysztof Grzelak.

Alicja Nagy

Pamięci Pani Julii Koziorowskiej

Kochana Pani Julio! Poznaliśmy Panią na początku lat 90-tych, kiedy tworzyło się nasze Stowarzyszenie św. Wojciecha. Była Pani naszym jednym z pierwszych członków, razem z byłymi harcerzami z Kőbányi. Cała Pani rodzina zaangażowana była w tworzenie ducha polskości przy Kościele i Domu Polskim. Poznaliśmy Pani pełne radości i trudów życie. Zawsze życzliwa, uśmiechnięta. Jeszcze niedawno powiedziała mi Pani pamiętne słowa: „My Polacy z Kőbányi byliśmy biedni, ale trzymaliśmy się razem. Pomagaliśmy sobie. Trzymała nas polskość... Dom Polski był moim drugim domem”. Pani piękna polszczyzna, optymizm, nadzieja dodawały otuchy. Dziękujemy Pani Julio – pozostanie Pani wśród nas.....

Monika Sagun-Molnár

30. rocznica śmierci polskich górników

W dniu 28 kwietnia br. przy pomniku węgierskich i polskich górników, znajdującym się w dzielnicy Pécse (Pécs) Vasas upamiętniono polskich i węgierskich górników, którzy zginęli w katastrofie w kopalni Pécse Vasas Szénbánya. Katastrofa w kopalni wydarzyła się 18 lutego 1986 roku o godz. 16:00. W jej wyniku śmierć poniosło 11 górników, w tym pięciu Polaków: Ryszard Korczak (lat 33), Jan Kurzac (lat 39), Franciszek Strej (lat 39), Stanisław Ziaja (lat 45) i Józef Zwikla (lat 28). W imieniu Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Budapeszcie wieniec w barwach narodowych złożył Pan Andrzej Kalinowski, Konsul RP w Budapeszcie. Społeczność polską i Samorząd Narodowości Polskiej w Pécs reprezentowała Pani Halina Krawczun-Keményffy.

AK

Zapora wodna na potoku Grajcarek

Podczas wycieczki do Szczawnicy obejrzelśmy w malowniczym górkim krajobrazie zaporę wodną na Grajcarcu, granicą między Pieninami a Beskidami, którą zbudowano w 1961 roku. Kierownikiem budowy była Władysława Chudzikiewicz, obecnie Rege Béláné, nasza Polonuska, uczestniczka wycieczki, zorganizowanej w kwietniu br. przez Samorząd Polski w Józsefváros. Podczas budowy zapory w Szczawnicy Władzia była świeżo upieczonym inżynierem na Politechnice Krakowskiej na Wydziale Budownictwa Wodnego.

Gát a Grajcarek-patakon

A Józsefvárosi Lengyel Önkormányzat által, áprilisban megszervezett szcawnicai kirándulás alkalmával megnéztük a Grajcarek-patakon 1961-ben megépült gátat, melynek építésénél az egyik utasunk Chudzikiewicz Władysława, mai nevén Rege Béláné, a Krakkói Műszaki Egyetem Vízépítő szakának elvégzése után, 22 éves friss mérnökként építészvezető volt.

Renata Trzcińska

"HÍVJUK LE A PÁLYÁZATI PÉNZEKET**ÉS FORDÍTUK A LENGYEL****NEMZETISÉGI KÖZÖSSÉG JAVÁRA!"****-interjú Wesotowski Korinnával***a Nemzetiségi Támogatási Albizottság
elnökével*

Magyarország kormányának deklarált célja a nemzetiségi érdekvéne-
sítés támogatása. A cél nemes, azonban megfelelő jogi, intézményi és
pénzügyi támogatás nélkül a nemzetiségi érdekképviselet nem való-
sulhat meg. A klasszikus hármas, a „pénz, paripa és fegyver” közül
jelen interjúmban a pénz témáját járjuk körül Wesotowski Korinna,
Óbuda-Békásmegyer Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat elnökével, az
Óbudai Lengyel Kulturális Szalon életrehívójával, az Országos Lengyel
Önkormányzat képviselőjével.

A Költségvetés a nemzetiségi önkormányzatok feladatainak ellátására
szerény (bár évről évre növekvő) mennyiségű működési- és feladatalapú
támogatást biztosít. Az említett támogatásokat a nemzetiségi önkor-
mányzatok különféle pályázatokon elnyert összegekkel egészíthetik ki.
Az egyik legjelentősebb pályázati támogatást az Emberi Erőforrások
Minisztériuma (EMMI) biztosítja az EPER (Elektronikus Pályázatkeze-
lési és Együttműködési Rendszer) elnevezésű rendszerén keresztül. Mi
ez a rendszer, és mi az Ön feladata ebben a rendszerben?

Az EPER egy olyan pályázati rendszer, amely az EMMI által a Köl-
tségvetésben, nemzetiségi soron elfogadott pénzösszeg szétosztását segíti.
A Nemzetiségi Támogatási Albizottság (tagjai a nemzetiségek Országos
Önkormányzatai által delegált 13 képviselő) feladata előkészíteni a
Nemzetiségi Támogatási Bizottság (tagjai 3 EMMI, 3 EMET, 3 nemze-
tiség képviselője) részére az összes pályázat közül a támogatandókat, a
támogatási szempontok szerint. A pénzügyi keretet a civil szervezetek
működési támogatására, kulturális programok és nemzetiségi táborok,
valamint a nemzetiségi pedagógus továbbképzések megvalósulására
lehet pályázat útján elnyerni. A 2016-os évben, a lengyel nemzetiség
számára összesen 37 millió forint volt elérhető, ami háromszorosa az
előző évi keretnek. Ezt a növekedést a pályázók is érzékelhették, hiszen
az idei évben alkalmunk volt több pályázatot támogatni, nagyobb
összeggel. 2014 tavaszán, az előző képviselő lemondása miatt az Ország-
gos Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat testülete határozata alapján
megválasztottak a Nemzetiségi Támogatási Albizottság tagjának, majd
2014 őszén az Albizottság elnökének.

A gyakorlatban, hogyan lehet pályázni, melyek a főbb pályázati szaka-
szok? Milyen költségekkel számolnak a nemzetiségi önkormányzatok?

WARTO WYSTĘPOWAĆ O GRANTY RZĄDU WĘGIERSKIEGO WWW.EPER.HU

Jednym z celów węgierskiego rządu jest wspieranie i promowanie środo-
wisk mniejszości narodowościowych. Jedną z możliwości znalezienia
finansowego wsparcia dla projektów samorządowych jest uzyskanie
grantu w systemie EPER. O przybliżenie działania tego systemu popro-
sił mi Korinnę Wesotowską, przewodniczącą Podkomisji Wsparcia
Narodowości, które jednocześnie jest przewodniczącą SNP dzielnicy
Óbuda i założycielką Óbudańskiego Polskiego Salonu Kulturalnego.

EPER to system, która pomaga odpowiednio rozdzielić pieniądze prze-
znaczone przez węgierskie Ministerstwo Zasobów Ludzkich (EMMI)
na działalność poszczególnych narodowości. Z roku na rok kwota
przeznaczona przez rząd węgierski na wspieranie narodowości rośnie,
dlatego warto starać się zdobywać przez EPER pieniądze na finansowa-
nie ważnych i ciekawych projektów. Narodowość polska mogła w tym
roku ubiegać się o łączną sumę 37 milionów forintów.

Wnioski można składać poprzez portal internetowy www.eper.hu, na
którym znajdują się wszystkie dokładne informacje dotyczące terminów
składania projektów, formularze aplikacyjne itd. Składanie gotowego

Az EPER rendszer egy internetes felületen működik, ahol a pályázati
adatlapot és a mellékleteket ki lehet tölteni, és arra is van lehetőség,
hogy a kért hivatalos iratokat a szervezet feltöltse. A pályázatokon való
részvétel kezelési díja éves egyszeri befizetést igényel, függetlenül a
pályázatok számától. A pályázati díj az idei évben 3000 forint volt.
Kulturális rendezvény megvalósítására egy szervezet több pályázatot
is benyújthat, sőt, véleményem szerint hasznos is minél több pályá-
zat beadása, hiszen ez nem jár további költségekkel, és az értékelés

során a nagy számok törvénye szerint, több
pályázatból, nagyobb a valószínűsége, hogy
egy-egy pályázat nyer. A döntést követően
az interneten hozzák nyilvánosságra az
eredményeket, majd a nyertes pályázók
kiértékelése után szerződéskötés következik,
később a megnyert pénzeszköz átutalása a
pályázók részére, és a megvalósult rendez-
vény után, természetesen az elszámolás az
átutalt összegről.

Több éves tapasztalata alapján mi az, amire
különösen érdemes odafigyelni a pályázat
során? Melyek a leggyakrabban előforduló
pályázati hibák?

Elsősorban a pályázati kiírás figyelmes elolvasására hívnám fel a figyel-
met, a pályázat mellékleteinek pontos kitöltésére, és a kért hivatalos
iratok érvényességének szem előtt tartására kell nagy hangsúlyt helye-
zni. Ezek elhanyagolása a pályázat elutasítását eredményezheti formai
okokból.

Van-e recept a sikeres pályázathoz?

A pályázatok elbírálása sok szempontot vesz figyelembe. Nagyban
befolyásolja a pozitív elbírálást a rendezvény „hatékonysága” a köl-
tségekhez képest - mármint, hogy mekkora csoport tud részt venni a
rendezvényen-, illetve a működési támogatás kapcsán az adott civil
szervezet országos, megyei, vagy városi hatáskörű-e. Kapcsolódik-e
a rendezvény az adott évben évfordulóhoz, vagy kiemelt eseményhez,
hogy milyen szellemi, tradícióteremtő, vagy értékmegőrző hozadéka
van a nemzetiségi közösség számára.

Milyen tanácsot adna azoknak az önkormányzatoknak, akik pénz
hiányában nem tudnak programokat megvalósítani?

Pályázni, pályázni és pályázni. Jól megírt, sikeres pályázattal akár a
feladatalapú támogatás többszörösét is el lehet nyerni. A pályázati
lehetőség adott, a források rendelkezésre állnak. Hívjuk le a pályázati
pénzeket és fordítsuk a lengyel nemzetiségi közösség javára!

Nyitrai Zoltán, fot. B. Pál

wniosku odbywa się w sposób elektroniczny właśnie poprzez stronę
www.eper.hu Składający projekt muszą uiścić jednorazową opłatę
roczną w wysokości 3 tysięcy forintów, która nie jest zależna od ilości
składanych projektów. Warto składać więcej niż jeden projekt, właści-
wie obowiązuje zasada im więcej, tym lepiej, wtedy istnieje większa
szansa, iż projekt zostanie poparty. Po szczegółowej analizie wybierane
są najlepsze projekty, wyniki są publikowane w Internecie. Jak w przy-
padku większości projektów, po sfinalizowaniu przedsięwzięcia należy
złożyć szczegółowe sprawozdanie i rozliczenie finansowe przyznanej
kwoty.

Korinna Wesotowski podkreśla, jak ważne jest prawidłowe i uważne
wypełnienie wszystkich potrzebnych dokumentów, dołączenie odpow-
iednich potrzebnych załączników, ponieważ niedbałość może grozić
odrzućeniem wniosku z przyczyn formalnych. Podczas oceny projektów
brane jest pod uwagę wiele aspektów, m. in. ilość osób, do których skie-
rowany jest projekt, ale także to, czy wpisuje się on w kalendarz ważnych
rocznic, wydarzeń istotnych dla danej narodowości.

Warto startować po granty EPER, warto składać projekty, ponieważ
kwoty wsparcia proponowane przez rząd węgierski wcale nie są małe, a
wygrane projekty w wyraźnym stopniu mogą wpłynąć na kultywowanie
polskiego dziedzictwa i polskich tradycji.

red.

CO BĘDZIE?

- W dniu 13 lipca w kościele polskim w Budapeszcie odbędzie się nabożeństwo fatimskie.
- W dniach od 13 do 22 lipca Szkoła Polska na Węgrzech organizuje dla swoich uczniów obóz w Międzybrodziu Żywieckim, który będzie połączony z wyjazdem do Wieliczki i Krakowa.
- W dniach od 17 do 20 lipca przed Światowymi Spotkaniami Młodzieży w Krakowie odbywał się będzie w Warszawie Kongres Młodzieży Polonijnej w którym uczestniczyć będą młodzi przedstawiciele naszej tutejszej polskiej parafii.
- W dniach 23 i 24 lipca odbędą się Dni Narodowościowe w Szentendre, na których na zaproszenie tamtejszego Polskiego Samorządu wystąpi zespół góralski Koliba z Orawki.
- W dniu 24 lipca (niedziela) o godz. 10.30 w kościele polskim sprawowana będzie msza święta połączona z tradycyjnym, odbywającym się w święto św. Krzysztofa – patrona podróżnych, pielgrzymów, przewodników, flisaków, marynarzy i kierowców poświęceniem pojazdów.
- W dniach od 26 do 31 lipca na odbywające się w Krakowie Światowe Dni Młodzieży dzięki wsparciu Samorządu Polskiego IV dzielnicy Buda-

pesztu oraz darczyńcy z Polski wyjadą trzy uczniowie tamtejszego oddziału szkolnego.

- Przez cały lipiec w budapeszteńskim Domu Polskim czynna będzie wystawa malarstwa bp. Jana Szkodonja. Organizatorem wystawy jest Oddział POKO (Óhegy 11).
- W lipcu w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum w Budapeszcie (X dzielnica ul. Állomás 10) od każdego poniedziałku do każdego czwartku w godzinach 10.00 – 16.00, a w piątki w godz. 10.00 – 14.00, czynna będzie wystawa fotograficzna „Partnerzy czy bliźniaki? Miasta partnerskie w obiektywie”, a także wystawa stała.

(b.)

MI LESZ?

- Július 13-án a budapesti Lengyel Templom-ban fatimai ájtatosság lesz.
- Július 13-a és 22-e között a Magyarországi Lengyel Iskola tanulói az iskola szervezésében táborozáson vesznek részt Międzybrodzie Żywieckiben, melynek részeként ellátogatnak Wieliczka-ba és Krakóba.
- Július 17-e és 20-a között – a krakkói Ifjúsági Világtalálkozót megelőzően – Varsóban rendezik meg a Polóniai Ifjúsági Kongresszust, amelyen itteni plébániánk fiataljai is képvisel-tetik magukat.

- Július 23-án és 24-én nemzetiségi napokat rendeznek Szentendrén, amelyen – a helybéli LNÖ meghívására – fellép az orawkai Koliba gural zenekar.

- Július 24-én (vasárnap) 10.30-kor szentmise lesz a Lengyel Templomban, melyhez kapcsolódva megtartják a hagyományos Szt. Kristóf napi járműszentelést. (Szt. Kristóf az utazók, a zarándokok, az idegenvezetők, a hajósok, a tengerészek és a sofőrök védőszentje.)

- Július 26-tól 31-ig tart a krakkói Ifjúsági Világtalálkozó, melyre három tanuló utazhat a Lengyel Iskola Budapest IV. kerületi részle-géből a helyi LNÖ támogatásának köszönhe-tően.

- Egész júliusban látogatható lesz Jan Szkodoní festőművész kiállítása a budapesti Lengyel Házban. A kiállítást a LKK Óhegy utcai részle-ge (Óhegy u. 11.) szervezte.

- Júliusban a budapesti Lengyel Kutatóin-tézetben és Múzeumban (X. ker., Állomás u. 10.) hétfőtől csütörtökig 10.00-tól 16.00 óráig, pénteken 10.00-tól 14.00 óráig lehet megtekin-teni a „Partnerek vagy testvérek? Testvérváro-sok a fókuszban” című fotókiállítást, illetve az állandó kiállítást.

(b.)

Uwaga: Redakcja nie ponosi odpowiedzialno-ści za zmiany dokonywane w w/w progra-mach.

Zaproszenie

Dzień Polonii Węgierskiej

Meghívó

Magyarországi Lengyelség Napja

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech
serdecznie zaprasza Panią / Pana na uroczystość

Dnia Polonii Węgierskiej,

która odbędzie się w Budapeszcie,

25 czerwca 2016 roku

Program:

11:00 – Msza św. w Kościele Franciszkanów (Budapeszt, Ferenciek tere 9.)

12:15 – Przejście w asyście średniowiecznych rycerzy, Strażników Korony i orkiestry dzieci z Kowala do Narodowego Teatru Filmu Uránia

13:15 – Przemówienia, wręczenie nagrody „Św. Władysława”, oraz nagród „Za zasługi dla węgierskiej Polonii”

15:00 – Występ Orkiestry im. Arcyksiężnej Marii Krystyny Habsburg oraz solistów

16:00 – Przyjęcie

Patronat honorowy sprawują:
Roman Kowalski, Ambasador Nadzwyczajny i Pełnomocny RP na Węgrzech
Zsolt Semjén - wicepremier

Az Országos Lengyel Önkormányzat
tiszteltetl meghívja Önt és kedves családját a

Magyarországi Lengyelség Napja

rendezvényre

Budapestre, 2016. június 25-én

Program:

11:00 – Szentmise a Belvárosi Ferences Templomban (Bp., Ferenciek tere 9.)

12:15 – Felvonulás középkezi lovagok, koronaőrök, fűvös zenekar Kowalbtól vezetésével a rendezvény helyszínére, az Uránia Nemzeti Filmszínházhoz

13:15 – Megnyitó beszéd: a „Szent László” és a „Magyarországi Lengyelekért” dijak átadása

15:00 – Fellép a Maria Krystyna Habsburg főhercegnő zenekara és szolisták

16:00 – Állófogadás

A rendezvény fővédnökei:
Roman Kowalski, Lengyel Köztársaság Magyarországi Nagykövete
Semjén Zsolt, miniszterelnök-helyettes

Msza z okazji Dnia Matki w Kościele Skalnym

W tym roku w dniu święta Bożego Ciała przypadł również Dzień Matki. Młodzież z OSP na Węgrzech zaprosiła serdecznie wszystkie polonijne mamy do Kaplicy Skalnej na Górze Gellérta na godz. 18.00. Mszę świętą w intencji mam odprawił ks. Krzysztof Grzelak SCHr. Obecne były m. in. przewodnicząca Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego Ewa Rónay oraz dyrektor Szkoły Polskiej na Węgrzech Anna Lang. Grota Skalna zapelniona była po brzegi mamami i dziećmi. Dzięki przewodniczącej SNP XVIII dzielnicy Katarzynie Balogh w mszy uczestniczyli również uczniowie Szkoły Muzycznej z Sośnicowic k. Gliwic, za co serdecznie w imieniu matek dziękuję.

Na początku mszy św. ksiądz przedstawił Mirosławę Sander, artystkę operową, która utworzyła Towarzystwo Muzyczne im. F. Chopina w Gliwicach i dzięki której młodzież z Sośnicowic mogła stworzyć oprawę muzyczną mszy św., a po mszy zaprosić wszystkich przybyłych na koncert. Homilia skierowana do matek, którą wygłosił ks. K. Grzelak, była niezwykle wzruszająca. Czuło się, jakby syn prosto z serca przelał ciepłe uczucia i podziękowania dla matki za to, że jest, za to, że przekazała dobre wartości i tradycje rodzinne. Pod koniec mszy świętej Gabrysia Szegedi z klasy II z bratem wygłosili wiersz, Gabrysia wszystkich ujęła piękną deklamacją, Daniel także, bo tak bardzo chciał wygłosić wiersz, że aż się popłakał, nie wiadomo czy z przejęcia, czy ze wzruszenia, w każdym razie liczą się dobre chęci. W imieniu starszej młodzieży życzenia złożył Emil Nagy, który w pięknych słowach podziękował wszystkim mamom za wychowanie w dwóch kulturach - polskiej i węgierskiej. Następnie dzieci obdarowały wszystkie mamy serduszkami z czekolady i wiązkami kwiatów z chabrów i margaretek. Wielką niespodziankę sprawiła mi K. Balogh wręczając donicę pełną pięknie pachnących kwiatów - za co serdecznie dziękuję - to miłe!!!

Godzinny koncert skierowany do mam wykonali uczniowie z Sośnicowic, kończąc go słynnym marszem Radetzkiego. Dziękujemy też siostrze Zeni, która pokierowała naszym scenariuszem w spokoju i w nastroju pełnej powagi.

PS. Było nam wszystkim niezmiernie smutno, kiedy ksiądz K. Grzelak poinformował nas o odejściu znanej nam w Polsce p. Julii Koziorowskiej, która jeszcze niedawno z nami świętowała Dzień Matki. Będziemy Ją zawsze pamiętać w naszych sercach.

Asia Priszler, fot. B. Pál, il. Z. Danka

Skromnie, lecz wzruszająco

5 maja 2016 r. mieliśmy okazję uczestniczyć w skromnej, lecz wzruszającej uroczystości odsłonięcia tablicy poświęconej pamięci Romka Strzałkowskiego - najmłodszego (13 lat) bohatera Poznańskiego Czerwca, a zarazem ofiary komunistycznych władz.

Tablica ta została umieszczona na ścianie Szkoły Podstawowej i Gimnazjum im. Ferencza Csíka w Budapeszcie (II dzielnica) tuż obok tablicy poświęconej Péterowi Mansfeldowi, - węgierskiemu patriocie, który został uwięziony w wieku 15 lat i stracony w wieku lat 18 - za udział w Węgierskim Powstaniu w 1956 r.

Na odsłonięcie tablicy przybyli dostojnicy państwowi polscy i węgierscy z Markiem Kuchcińskim - marszałkiem Sejmu Polskiego i László Kövérem - marszałkiem Zgromadzenia Narodowego Węgier. Oczywiście, były mowy okolicznościowe, ale serdeczne i niekonwencjonalne (np. marszałek Kuchciński odrzucił kartkę i przemówił od serca). Potem dwaj uczniowie (w tym nasz!) wyrecytowali wiersze w języku węgierskim i polskim. Uczeń naszej szkoły, Marcell Krajewski, pięknie zaprezentował poruszający wiersz Zbigniewa Herberta „Węgrom”, który to wiersz wybitny poeta napisał w czasie Powstania Węgierskiego.

Odnotować należy, że tablica została ufundowana przez Kancelarię Węgierskiego Parlamentu i Narodowej Komisji Pamięci.

B. V.

KOCHANA MAMO!

Z okazji Twojego święta chciałbym Ci złożyć najserdeczniejsze życzenia, dużo zdrowia, radości i pociechy z całej naszej trójki. Mam nadzieję, że ten dzień będzie dla Ciebie radosny i pełen uśmiechu na Twojej twarzy. Pozdrawiam Cię gorąco,

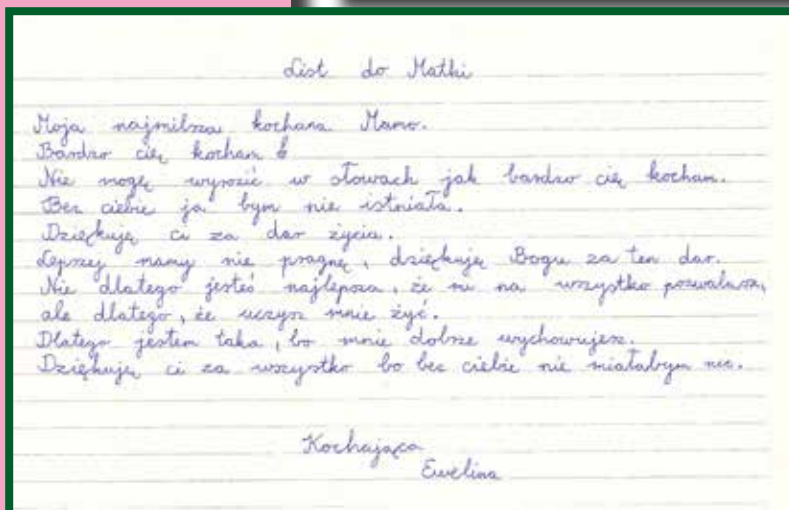
Twój kochany syn Dawid

KOCHANA MAMUSIU!

Dziękuję za wszystko, co dla mnie robisz! Dzięki za te pyszne niedzielne obiady, które przyrządzasz specjalnie dla nas! Dziękuję, że mnie pocieszasz, jak mam zły humor i że mogę z tobą obejrzeć prawie każdy film, który mi się spodoba, nawet smutny. Po smutnym filmie mogę płakać razem z tobą... Dziękuję, że dajesz mi na urodziny to, co sobie wymarzę. Na przykład ostatnio bardzo chciałam mieć koszulę w kratkę. Chodziłaś po sklepach i szukałaś takiej koszuli specjalnie dla mnie. W końcu znalazłaś. Dzięki, że zapraszasz do mnie Marinę i że robisz wszystko, żebyśmy się dobrze czuli. Mogłabym jeszcze dziękować za wiele rzeczy, ale - szczerze mówiąc - potrwałoby to bardzo długo, więc kończę mój list jednym zdaniem (no dobra, nie będzie to tylko jedno zdanie, ale chodzi mi o to pierwsze): Mamo, dziękuję, że jesteś moją mamą! Bardzo Cię kocham i... wszystkiego najlepszego z okazji moich urodzin! Buziaki i całusy!

Zosia

PS Moje urodziny to tak naprawdę Dzień Matki!

CZYM SKORUPKA...

"MOGĘ KORZYSTAĆ Z OGROMNEGO DOROBKU KULTURALNEGO POLSKI I WĘGIER"

- rozmowa z artystą **MARKIEM BRZÓZKĄ**

Jest Pan niezwykle utalentowanym artystą. W roku 2012 został odsłonięty pomnik upamiętniający polskich lotników w Ruzsa, rok później w Szentes, później w Bácsbokod, a w tym roku 25 maja w Lajosmizse odsłonięto kolejny pomnik – wszystkie są Pana autorstwa. Skąd czerpie Pan inspirację do swoich dzieł?

Od czasów wczesnego dzieciństwa inspirowały mnie formy artystyczne w przestrzeni publicznej. Interesowało mnie pytanie, jakie siły były motorem powstania tych form. Mogę powiedzieć, że od dzieciństwa miałem zainteresowania rzeźbiarskie, które w późniejszych latach zaowocowały ukończeniem Akademii Sztuk Pięknych w Budapeszcie. Na studiach nauczyłem się wyrażać odczucia i pomysły za pomocą obrazów plastycznych, nauczyłem się języka form rzeźbiarskich, który pozwala mi tworzyć praktycznie w każdym temacie np. w tak trudnym, jak zobrazowanie wody czy powietrza.

W jaki sposób objawia się w Pańskiej twórczości podwójna polsko-węgierska tożsamość?

Mając ojca Polaka mogę korzystać z ogromnego dorobku kulturalnego Polski i Węgier. Tak się szczęśliwie złożyło, że rodzina i przyjaciele w Polsce zamieszkują w Krakowie i jego okolicach. Przez to miałem niezliczone okazje poznać środowiska kulturalne tego niezwykłego miasta, pełnego zabytków i tradycji historycznych związanych również z Węgrami. W swoich inspiracjach mam zatem duże wsparcie tradycji i źródeł polskich.

Chodził Pan również do polskiej szkoły na Węgrzech. Jak Pan wspomina te lata? W jaki sposób szkoła ta wpłynęła na dalsze Pańskie życie?

W latach szkoły podstawowej uczęszczałem do polskiej szkoły przy Samorządzie Narodowości Polskiej w Segedynie. Brałem udział również w koloniach letnich organizowanych przez Wspólnotę Polską. Były to bardzo udane i niezapomniane wydarzenia w moim dzieciństwie.

Podczas studiów był Pan także na stażu na Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Co dał Panu pobyt w Polsce? Jacy polscy artyści są Panu bliscy?

Dzięki polskiemu pochodzeniu i znajomości języka miałem okazję odbyć miesięczny staż w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, co było bardzo wielkim przeżyciem dla młodego artysty. Ogrom krakowskich tradycji artystycznych i atmosfera tego miasta wywarła na mnie wielkie wrażenie. Zaprzyjaźniłem się tam z uznanym artystą rzeźbiarzem Józefem Polewką, z którym utrzymuję ścisłe kontakty artystyczne i rodzinne do dnia dzisiejszego.

Jakie są Pana plany na przyszłość? Nad jakimi projektami Pan obecnie pracuje?

Po ogromnej pracy, jaką włożyłem w realizację tych czterech wcześniej wspomnianych pomników, przyszedł czas na krótki wypoczynek. Moja sytuacja rodzinna zobowiązuje mnie do zajęcia się również wychowaniem dzieci. Tak się szczęśliwie ułożyło, że po Marku i Bogdanie urodził nam się trzeci syn Damian. Ważne jest również ukończenie rozpoczętych studiów doktoranckich (DLA), których termin upływa za rok. Z tych powodów obecnie nie planuję realizacji dużych projektów plastycznych.

Dziękuję za rozmowę i życzę wielu sukcesów w życiu prywatnym i zawodowym.

(AJN.)

zdjęcia dzieł Marka Brzózki pochodzą ze strony

<http://www.brzozkamarek.com/>

Május 2.

2016. május 2-án Dr. Csúcs Lászlóné Halina lengyel szószóló és Roman Kowalski nagykövet úr a Budapest Liszt Ferenc nemzetközi repülőtéren fogadta Stanisław Karczewski, a lengyel Szenátus elnöke által vezetett delegációt (a Szenátus, a Szejm és a külhoni lengyelekkel foglalkozó szervezetek tagjait), akik hivatalos látogatásra érkeztek a Külhoni Lengyelek Napja alkalmából. A gazdag program elején a delegáció tagjai részt vettek a Lengyel Templomban celebrált szentmisén, ellátogattak többek között a Lengyel Házba és az Országos Lengyel Önkormányzat székhelyére. A lengyel delegáció munkabéden találkozott a magyarországi lengyel-ség vezetőivel. A nap folyamán a delegáció tagjai találkoztak a Magyar Országgyűlés elnökével, Kövér Lászlóval. A Kövér Lászlóval folytatott beszélgetés során Stanisław Karczewski megköszönte a magyar állam gondoskodását, amelyet Európában máshol nem tapasztalt módon kiterjeszt a Magyarországon élő nemzetiségekre, így a lengyel nemzetiségre is. A látogatás végén a delegáció tagjai és a magyarországi lengyelek részt vettek egy ünnepi koncerten, melyen Liszt Ferenc és Fryderyk Chopin műveit hallgathatták meg.

Május 5-6.

2016. május 5-én kétnapos látogatásra Budapestre érkezett Marek Kuchciński, a lengyel Szejm elnöke, aki tárgyalásokat folytatott többek között: Kövér László házelnök úrral és kabinetjének tagjaival, Dr. Csúcs Lászlóné lengyel szószólóval a Parlament Delegációs termében.

A tárgyalást követő sajtótájékoztatón Kövér László, az Országgyűlés elnöke hangsúlyozta, hogy erősíteni kell a két ország és a visegrádi négyek együttműködését.

Budapesti látogatása során Marek Kuchciński felavatta Romek Strzałkowski, az 1956. június 28-i poznańi sortűz legfiatalabb áldozata tiszteletére állított emléktáblát.

Este a delegációt dr. Latorcai János, az Országgyűlés alelnöke és a Magyar-Lengyel Baráti Tagozat képviselői fogadták.

Marek Kuchciński látogatásának zárásaként dr. Csúcs Lászlóné Halina, lengyel szószóló és dr. Várnai Dorota, a Fővárosi Lengyel Önkormányzat elnöke egy kötetlen beszélgetés és kávézás keretében búcsúztatta a delegációt.

Május 6-7.

2016. május 6-7-én dr. Csúcs Lászlóné lengyel szószóló részt vett a harmadik Magyarország Baráti Konferencia rendezvényein. A rendezvény fő témája az 1956-os forradalom 60. évfordulójának emlékezete volt. A Magyarország Baráti Közösség számos tagja vett részt a forradalomban, illetve annak következményeként hagyta el Magyarországot. A világban élő "56-os magyarok" jelenléte emelte a konferencia fényét, és hozzásegítette a Magyarország Baráti Alapítványt, hogy az együttgondolkodás révén tovább javítsa Magyarország külföldi megítélését és hozzájáruljon a magyarság sikeréhez.

Május 12.

2016. május 12-én Budapestre érkezett Lengyelország belügyminisztere, Mariusz Błaszczak, aki találkozott Pintér Sándor belügyminiszterrel. Mariusz Błaszczak hangsúlyozta, hogy jelenleg Magyarország az egyik legfontosabb külügyi partnere Lengyelországnak.

A tárgyalást követően Błaszczak miniszter úr és Lengyelország budapesti nagykövete Roman Kowalski látogatást tettek dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószólónál.

Május 15.

2016. május 15-én dr. Csúcs Lászlóné lengyel szószóló részt vett az inárcsi falunapon, a rendezvényre Inárcs lengyel testvérvárosának, Rytno-nak a delegációja is ellátogatott.

Május 19

2016. május 19-én a Varsói Nemzetközi Könyvvásáron, melyen Magyarország volt a díszvendég, kezdetét vette a Lengyelországi Magyar Kulturális Évad (a lengyel-magyar kulturális kapcsolatok hosszú idő óta legkiemelkedőbb eseménye). A 20 hónapra tartó rendezvénysorozat a magyar kultúra sokszínű palettájáról ad gazdag válogatást 20 lengyelországi városban (koncertek, hangversenyek, színházi előadások, tánc- és könyvbemutatók, kirakodó vásárok, kiállítások, középiskolai történelmi vetélkedők... több mint 150 program várja az érdeklődőket). A Lengyelországi Magyar Kulturális Évad 2017. december 31-én zárul.

Május 25.

Lengyel Repülősök emlékművének avatóünnepsége Lajosmizsén.

Katonai tiszteletadás mellett felavatták a második világháborúban a város felett lelőtt brit repülő lengyel légénységének emlékművét (Brzózka Marek szobrászművész alkotása).

Az emlékművet Simicskó István honvédelmi miniszter, Antoni Macierewicz lengyel nemzetvédelmi miniszter és Baskó András polgármester leplezték le.

Május 27

2016. május 27-én a GİODO - Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych (lengyel Adatvédelmi Hatóság) képviselőiben: Edyta Bielak-Jomaa (Főfelügyelő asszony), Urszula Goral és Paweł Makowski, valamint Lengyelország budapesti nagykövete Roman Kowalski látogatást tettek Dr. Csúcs Lászlóné lengyel nemzetiségi szószólónál.

A közelgő Szent László Napja – a Magyarországi Lengyelek Ünnepe alkalmából szeretnék sok erőt és egészséget kívánni mindazoknak, akik aktívan dolgoznak a magyarországi lengyelek javára, és kíváncsiak minden itt élő lengyelnek, hogy továbbra is jó szívet fogadják ezen baráti ország által nyújtott lehetőségeket.

Dr. Csúcs Lászlóné

További híreket itt olvashatnak: <https://www.facebook.com/lengyelszoszolo/>

MULTIMEDIALNA POLONIA

Ostatnio pojawiło się powiedzenie: „Jak nie ma Cię w Googlu, to znaczy, że nie istniejesz”. Czyli jeśli nie da się znaleźć kogoś w najpopularniejszej wyszukiwarce internetowej, nie ma swojej strony www, nie ma go w najpopularniejszych serwisach społecznościowych takich jak facebook, twitter, youtube, instagram czy innych, to jego znaczenie nie tylko w wirtualnym świecie, ale i w realnym maleje.

Sam nieco boleję nad tym, że coraz mniejsze znaczenie ma kultura papieru, konwersacji twarzą w twarz. Kiedyś satyryk Michał Ogórek napisał w Gazecie Wyborczej, że o ile po naszych przodkach, nawet tych sprzed wieków pozostanie wiele dóbr pisanych, wiele słów, które nawet za tysiące lat będzie można odczytać, to po nas dla potomnych pozostanie niewiele. No bo jak zachować smsy, mmsy, maile, posty na fejsbukowej ścianie czy ćwierknięcia na twitterze? Uwielbiam zapach gazety z okienka kiosku podawanej przez uśmiechniętą panią kioskarkę, czy książki wyciągniętej z paczki, którą właśnie przyniósł listonosz. Moi znajomi z Polski doskonale wiedzą, że gdy przyjeżdżają z kraju, to nie chcemy, by prezentami napełniali nam barek, tylko bibliotekę...

Ale cóż... Świat idzie do przodu, nie ma się co obrażać na zmiany, które się dokonały tak naprawdę w ciągu ostatnich kilku lat. W domowym zaciszu można nadal przekartkować z wypiekami na twarzy kolejne strony książki, ale na zewnątrz trzeba być na bieżąco z najnowszymi trendami.

Osobiście mnie cieszy, że węgierska Polonia wkroczyła w końcu w ten nurt. Powoli, my wszyscy – działacze, instytucje, organizacje wgłębiamy się w ten nowoczesny, elektroniczny i wirtualny świat. Jedną z pierwszych rzeczy, które zrobiłem po przyjeździe do pracy w Polskim Instytucie Badawczym i Muzeum było założenie strony naszej placówki na facebooku. Dzięki temu osoby zainteresowane naszą działalnością mają okazję zobaczyć i przeczytać, a w niedalekiej przyszłości także usłyszeć, co u nas się dzieje. Portal ten jest mniej formalny, więc i nasze wpisy są mniej formalne. Czasem umieszczamy tam zdjęcia zza tak zwanych „kulis”, pokazujemy Instytut i Muzeum „od kuchni”. Zapraszam do wejścia na <https://www.facebook.com/PiBMBudapeszt/>, a szczególnie do kliknięcia w znaczek z uniesionym kciukiem, czyli polubienia naszej strony.

Od niedawna mamy również swój profil na portalu twitter. Tam po polsku podajemy krótkie, zwięzłe informacje dotyczące Węgier. Chcemy, by polscy dziennikarze, publicyści, blogerzy, naukowcy czy po prostu osoby zainteresowane miały możliwość poczytania o naszym przybranym kraju z pierwszej ręki. Na Twitterze można nas znaleźć jako @BudapesztPiBm.

Mocne działania promocyjne, medialne i wizerunkowe podjęły również inne instytucje, które swój adres mają pod Állomás utca 10 w Budapeszcie. Całkowitej reorganizacji uległy strony internetowe zarówno Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego, Ogólnokrajowej Szkoły Polskiej i Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum. Profile naszych instytucji na facebooku zdobywają coraz większą liczbę fanów.

A plany są jeszcze poważniejsze. Mam nadzieję, że już wkrótce będziemy mogli podać szczegóły, ale już dziś uchylę rąbka tajemnicy. Otóż nasza polonijna społeczność stanie się jeszcze bardziej medialna. Jeszcze częściej i intensywniej będziemy pojawiali się w wirtualnej rzeczywistości. Szybciej, bardziej przystępnie i po prostu ciekawie będziemy Państwa informować o naszych działaniach.

Ktoś może zapytać po co ta „mała rewolucja”? Przecież tak, jak było od lat, było dobrze. Kto chciał i mógł, to uczestniczył w wydarzeniach, kto mógł, to wiedział, co w polonijnej trawie piszczy.

Wszystko po to, byście Państwo mieli jasność i klarowność tego, co się w instytucjach i organizacjach polonijnych dzieje. Abyście, kiedy sami nie możecie być osobiście, to przynajmniej na ekranach Waszych komputerów mogli uczestniczyć w bogatym skądinąd polonijnym życiu społecznym i kulturalnym. Po to również abyście mogli zachęcić inne osoby do tego, by zaangażowały się w działalność społeczną, albo po prostu uczestniczyli w wydarzeniach organizowanych przez urzędy i instytucje reprezentujące nas, węgierską Polonię.

Piotr Piętka, dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum w Budapeszcie

Nie tylko wino...

O tym, że Węgry to nie tylko wino przekonywał mieszkańców Górnego Śląska dyrektor Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum Piotr Piętka. W czasie odbywającego się 4 czerwca w katowickim Kinie Rialto Noe Festiwalu 2016 miał on prelekcję promującą węgierską sztukę kulinarną. A jak wszystkim wiadomo – dobre wino i dobre jedzenie zawsze idą w parze.

Noe Festiwal w tym roku odbywał się w Katowicach po raz trzeci. Promuje on przede wszystkim dobre wino i kulturę jego spożywania. Tegoroczna edycja imprezy na cel wzięła sobie przedstawienie walorów trunków znad Dunaju. Stąd zaproszenie do Katowic (tak przyjaznego Węgrom miasta), dyrektora Polskiego Instytutu Badawczego.

W czasie swojej prelekcji Piotr Piętka przede wszystkim odczarował kilka stereotypów, które wciąż w Polsce krążą, a dotyczą węgierskiej kuchni. A ta ciągle się zmienia, łączy tradycję z nowoczesnością, czego przykładem jest nagroda Bocuse d'Or najlepszego europejskiego kucharza w tym roku właśnie Węgrowi – Tamásowi Széllowi. Zebranych gości zainteresowały również opowieści o innych przebojowych daniach rodem z Węgier. Wiele osób bywa na Węgrzech, ale najczęściej ich doznania kulinarne opierają się na kilku daniach powtarzanych w turystycznych restauracjach niemal do obłędu.

Większość prelegentów i wystawców potwierdza: Węgry i ich wino stają się znów coraz bardziej popularne na świecie i w Polsce. Po latach praktycznie nieobecności na polskich półkach sklepowych, koneserzy wina nad Wisłą znów odkrywają „węgryzna”. Co najważniejsze to już nie tylko Tokaj i Eger, polscy sommelierzy docierają coraz głębiej w węgierskiej regiony winne. Jeden z najważniejszych polskich znawców wina – Tomasz Kolecki powiedział podobno, że Cabernet Sauvignon z Villanya to niemal wzorzec tego wina. Tłumy odwiedzających festiwal Noe i próbujących węgierskie wina zdają się potwierdzać dobrą opinię. Miejmy nadzieję, że za opiniami pójda też czyny i będziemy mieli jeszcze więcej polskich turystów na Węgrzech, a węgierskie trunki coraz częściej będą gościć na polskich stołach.

PP.

Opozycja przed '89

W przeddzień kolejnej rocznicy wyborów czerwcowych '89 w Polsce gościem Polskiego Instytutu Badawczego i Muzeum był doktor Tadeusz Kopyś. Jest on pracownikiem Instytutu Europeistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Wykład Tadeusza Kopsia dotyczył kontaktów opozycji antykomunistycznej z Polski i Węgier przed 1989 rokiem. Zebrani

w największej sali PiBm słuchacze dowiedzieli się między innymi tego, że choć z powodu słabej organizacji opozycyjnej na Węgrzech kontakty te nie rozwinęły się bardzo mocno, to jednak jest kilka niezwykle ciekawych historii z tym związanych. Naukowiec opisał również to, że polska opozycja była inwigilowana przez węgierskie służby specjalne, tak bardzo przecież na Węgrzech rozwinęte. Ciekawy był wątek Polaków masowo pracujących na kontraktach w Węgierskiej Republice Ludowej. Okazuje się, że wśród tych pracowników powstawały komórki Solidarności. Miało miejsce nawet kilka strajków. Informacje te potwierdziło kilka osób znajdujących się na sali, wtedy pracujących przy budowie kilku węgierskich zakładów. W ten sposób płynnie wykład przeszedł w dyskusję i wspomnienia z tamtych czasów.

PP.

„Dziecięce przeżycia nadal są ze mną” – rozmowa z ÁKOSEM ENGELMAYEREM, laureatem Nagrody Św. Władysława

W tym roku otrzymał Pan prestiżową Nagrodę Św. Władysława, przyznawaną przez węgierskie środowiska polonijne. Przede wszystkim chcielibyśmy Panu złożyć serdeczne gratulacje i zadać kilka pytań. Na czym, według Pana, polega fenomen polsko-węgierskiej przyjaźni?

Szczerze? Nie wiem. Od pięćdziesięciu lat spróbuję to wyjaśnić, ale bez skutku. Wiem i wierzę, że ona istnieje. Czesław Miłosz napisał: „Polacy, gdziekolwiek mieszkają i jakimkolwiek hołdują poglądom mają tradycyjną miłość do Węgrów”. Dodałbym, że i na odwrót. Spróbuję wyjaśnić to historycznie: chrześcijaństwo, społeczeństwo szlacheckie, wspólni królowie, święci, wspólne zagrożenia (Tatarzy, Turcy, Rosja, Hitler i Stalin), wspólna granica przez tysiąc lat, ale to w pełni nie tłumaczy istnienia tego zjawiska. Przypomniałem sobie pewne wydarzenie. W latach siedemdziesiątych w Słupsku prowadziłem koncert zespołu Delibab z Debreczyna. Po koncercie podeszła do mnie dziewczynka i powiedziała, że kocha Węgrów. Spytałem dlaczego? Odpowiedziała: „Tataś powiedział, że Węgrów trzeba kochać, no i już”. W odpowiedzi na Pani pytanie zacytuje ją: „No i już”

W jednym z artykułów przyznał Pan pisząc o Powstaniu Węgierskim 1956 roku: „W ciągu 13 dni powstania określiło się całe moje późniejsze życie, którego niezwykle ważną częścią stała się tradycja historycznej przyjaźni węgiersko-polskiej.” Jakie wydarzenia, ludzkie sytuacje ukształtowały Pana jako człowieka?

Trudne pytanie. Przeżyłem II wojnę światową, jako dziecko widziałem straszne sceny, po wojnie wielką biedę, zacząłem pracować w wieku 12-13 lat. Miałem jednak oparcie w rodzinie. Jako młody człowiek bardzo dużo wędrowałem po kraju. Na moje szczęście spotkałem wspólników ludzi, nauczyłem się od nich wiele, między innymi nienawiści zarówno do faszyzmu jak i komunizmu. Potem jak Pani mówiła – 56 rok. Następnie Polska, tam żona i jej rodzina, również opozycja polska i węgierska. Stan wojenny. Może tyle.

Jakie miejsca w Polsce, na Węgrzech, w Europie Środkowej są Panu w sposób symboliczny i duchowy najbliższe? Częstośkroć bardzo pięknie wspominał Pan Spisz jako swój „Heimat”.

Moją ojczyzną są całe Węgry, a nie Budapeszt, chociaż mieszkalem tu przez całą młodość. Drugą moją ojczyzną jest Polska gdzie spędziłem większość dorosłego życia. Natomiast, przez sentyment „historyczny” – „Heimat” – Małą Ojczyzną jest rzeczywiście Spisz, a już nie historyczną Podkowa Leśna, gdzie mieszkam.

Wielokrotnie miał Pan bezpośredni kontakt z różnie pojmowanym złem – przyjmującym postać totalitaryzmu, ale również postać zła banalnego, codziennego. Jak nie przesiąknąć złem? Jak pozostać odpornym na jego zwodnicze oddziaływanie? Jak pozostać człowiekiem w sytuacjach ekstremalnych?

Można dyskutować, czy jestem wierzący. Zawsze jednak uważałem, że należy przestrzegać Dekalogu. Jeśli się to udaje, to człowiek pozostaje czysty. Ważne jest też wsparcie najbliższych i ich przykład. Trzeba mieć siłę, aby po raz pierwszy w właściwym momencie powiedzieć lajdakom: nie. Potem jest już łatwiej. Jeśli jest się przyzwyczajonym, to różne ekstremalne przeżycia, przejścia tylko wzmacniają.

Pana rodzina może poszczycić się wspólnymi tradycjami patriotycznymi, jest to rodzina o szlacheckich korzeniach sięgających aż do XV wieku. Rodzina Pańskiej matki pochodziła z Újvidék (obecnie Novi Sad w Serbii), rodzina ojca ze Spiszu (obecnie Słowacja). Czy tradycja patriotyczna nie ciążyła kiedyś Panu? Czy nie czuł się Pan w jakiś sposób jej zakładnikiem?

Wręcz odwrotnie. Tradycja patriotyczna, nie tylko rodzinna, ale i węgiersko-polska dodawała mi siły.

W jednym z wywiadów mówi Pan o swoim pierwszym kontakcie z Polską i polskością: „Jako mały chłopiec, może trzyletni, mieszkalem z rodzicami w Budapeszcie, na rogu placu im. Józefa Piłsudskiego. Na tym placu była tablica z płaskorzeźbą popiersia Marszałka Piłsudskiego z wyraźnie wystającymi wąsami. Zawsze, kiedy chodziłem tam na spacer z mamą, ciągnąłem wąsy „wujka”. Zdawałem sobie już wtedy sprawę, że jestem Węgrem. Ale dowiedziałem się też, że niedaleko jest inny naród – Polacy. To pierwsze moje polskie wspomnienie.” Jak przez lata zmieniał się u Pana stosunek do Polaków i Polski? Jak ewoluował?

Sądzę, że otrzymanie od węgierskiego środowiska polonijnego nagrody Św. Władysława, jak i również całe moje życie, ambasadorowanie w Polsce w latach 1990-95 świadczą o tym, że zostałem wierny moim dziecięcym doświadczeniom. Mój stosunek do Polski przez te siedemdziesiąt lat nie ewoluował, tylko się pogłębił.

Bardzo dziękuję za rozmowę i jeszcze raz gratuluję polonijnej Nagrody Św. Władysława.

rozmawiała A. Janiec-Nyitrai, fot. www.fotohistoria.pl

Ákos Engelmayer - urodzony w 1938 roku w Segedynie. Uczestniczenie w Powstaniu 1956 uniemożliwiło mu studiowanie. Pracował jako robotnik. Od 1962 roku po zawarciu małżeństwa z Krystyną Golińską zamieszkał w Polsce. Ukończył studia na Uniwersytecie Warszawskim. Pracował jako tłumacz i dziennikarz. Łącznik między opozycją węgierską i polską. Członek Solidarności legalnej i nielegalnej. W latach 1990-1995 ambasador Republiki Węgierskiej w Polsce i po rozpadzie ZSRR również na Białorusi. Jest prezesem Wspólnoty Węgierskiej w Polsce.

Promocja III tomu albumu "Pamięć"

12 maja Ambasada RP, Polski Instytut w Budapeszcie, Węgierskie Ministerstwo Obrony oraz Stowarzyszenie Katolików Polskich p.w. Wojciecha zorganizowało w Muzeum Historii Wojska promocję III tomu albumu "Pamięć". Książka jest wielkim zasobem informacji z historii polskiego uchodźstwa na Węgrzech. W promocji uczestniczyli: dr Géza Jeszenszky - historyk, dyplomata oraz Roman Kowalski - ambasador RP w Budapeszcie.

W imieniu autorów Grzegorz Łubczyk podziękował wszystkim sponsorom, dzięki którym ukazał się III tom. Podziękowania należą się również autorom książki, którzy ogromną pracą i zaangażowaniem upamiętnili tak ważny etap historii i przyjaźni polsko - węgierskiej.

Dziękujemy również grafikowi - Krzysztofowi Duckiemu oraz wszystkim zaangażowanym w pracy nad tą książką.

Monika Sagun Molnár

INDYK Z MOZARELLĄ NA PIKANTNYCH ZIEMNIACZKACH CYTRYNOWYCH

Dziś połączenie dania jednogarnkowego z drobiem przyrządzanym według przepisu mojej młodszej córki Marysi.

Pikantne ziemniaczki cytrynowe

Składniki:

0,5 kg ziemniaków, 2 małe cukinie, 3 marchewki, 5-6 gałązek selera naciowego, 4 czerwone cebule, pół główki czosnku, 2 łyżki mielonego kminku, łyżeczka pieprzu cayenne lub łyżka pikantnej mieszanki pieprzów, łyżeczka zmielonej kolendry, szklanka bulionu (ostatecznie może być z kostki rosołowej), sól, około 100 ml oleju, sok i skórka z 2-3 cytryn.

1. Olej rozgrzewamy. Cebulę kroimy w ósemki. Smażymy 4-5 minut. Dodajemy drobno posiekany czosnek.

2. Po około minucie dodajemy pokrojone w talarki ziemniaki, cukinie, marchewki, pokrojony w małe kawałki seler naciowy, startą skórkę i sok z cytryny, przyprawy. Mieszmamy.

3. Całość dusimy 25-35 minut mieszając co jakiś czas.

Filet z indyka z mozzarellą

Składniki:

80-90 dag piersi z indyka, 2 mozzarelle, duży pomidor, bazylia, oregano, ziola prowansalskie (w zasadzie dowolna kombinacja ziół)

1. Filet nacieramy olejem, solimy, obtaczamy w przyprawach i nacinamy.

2. W nacięciach umieszczamy plastry mozzarelli i pomidora.

3. Wkładamy do piekarnika.

4. Pieczemy w temperaturze 200 st. Około 35 minut.

Pracę w kuchni planujemy tak, by ziemniaczki i mięso były gotowe równocześnie. Uduśzone ziemniaki przekładamy na duży półmisek. Na wierzch kładziemy upieczony filet. Podajemy po kilku minutach.

Wujek Jarek
gotuje

MOZZARELLÁS PULYKA CITROMOS-PIKÁNS KRUMPLI- ÁGYON

E receptben krumplis egytálélt párosított össze Marisia lányom szárnyas sültjével.

Citromos-pikáns krumpli

Összetevők: 0,5 kg krumpli, 2 kicsi cukkini, 3 sárgarépa, szárzeller 5-6 ágcskája, 4 fej vöröshagyma, fél fej fokhagyma, 2 kanál őrölt kömény, 1 teáskanál cayenne bors vagy pikáns borskeverék, 1 teáskanál őrölt koriander, 1 pohár húsleves (szükség esetén húsleves kockából is készíthet), só, kb 1 dl olaj, 2-3 citrom leve és héja.

1. Felhevítjük az olajat. A félbevágott hagymákat felnegyedjük, majd 4-5 percen át pirítjuk. Rászórjuk az apróra vágott fokhagymát.

2. Kb. egy perc elteltével hozzáadjuk a karikára vágott krumplit, cukkinit, sárgarépát, a felaprított százzellert, a citrom lereszelt héját és kifacsart levét, és az egészet összekeverjük.

3. 25-35 percen át pároljuk időnként megkavargatva.

Mozzarellás csirkemellfilé

Összetevők: 80-90 dkg csirkemellfilé, 2 mozzarella sajt, 1 nagy paradicsom, bazsalikom, oregano, provanszi fűszerkeverék (lényegében szabadon összeállított zöldfűszer keverék)

1. A filét megkenjük olajjal, megsózzuk, megforgatjuk a fűszerkeverékben, és bevagdossuk.

2. A bevágásokba mozzarella és paradicsom szeleteket helyezünk.

3. Betesszük a sütőbe.

4. Kb. 200 fokon sütjük hozzávetőleg 35 percen át.

A konyhai munkát úgy hangoljuk össze, hogy a krumpli és a hús egy időben készüljön el. Az elkészült krumplit nagy tálba rakjuk. A tetejére helyezzük a megsült pulykamell-filét. Pár perc pihentetés után tálaljuk.

Rzeźby sakralne Márii R. Törley

Pani Mária Törley, już po raz drugi prezentowała swoje rzeźby w Domu Polskim. Pierwsza jej wystawa odbyła się w 2002 r. na inaugurację i poświęcenie Domu Polskiego. Rok 2016 parlament polski i węgierski ogłosił Rokiem Solidarności obu narodów, równocześnie w Polsce 19 maja został otwarty Rok Kultury Węgierskiej. My również na tym skrawku polskiej ziemi, na której stoi nasz Kościół i Dom Polski im. Jana Pawła II, pragniemy zaprezentować kulturę węgierską. Na uroczystości otwarcia Roku Kultury Węgierskiej w Warszawie węgierski minister Zoltán Balog powiedział, że Polskę i Węgry łączy ponad 1000-letnia więź oparta na chrześcijańskich korzeniach, które w obecnym czasie należy umacniać i pielęgnować w duchu cywilizacji miłości.

Jednym z nurtów twórczości Márii Törley są prace o tematyce sakralnej. To wywodzi się z otrzymanego wychowania chrześcijańskiego i osobistej wiary, i jest to wyzwanie 2000 lat, aby iść w ślady wielkich artystów i zmierzyć się z nimi. Rzeźbiarstwo jest trudnym rodzajem sztuki. Trzeba znaleźć odpowiednią proporcję między materią a duchem, aby dzieło nie było zbyt martwe, ani nie było zbyt uduchowione. Sakralne dzieła powinny tworzyć swoiste połączenie między ziemią a niebem, powinny być przedłużeniem ludzkich rąk, które ogarniają cały wszechświat. Najtrudniejszym zadaniem dla artystki było stworzenie rzeźby „Brama do nieba”. Sformułowanie i przekazanie w materii tego, co jest niematerialne, transcendentne, nieskończone i doskonałe. Dla artystki bycie rzeźbiarzem jest wielkim szczęściem i wyzwaniem. Zachwycą się przyrodą, szczególnie inspirują ją drzewa,

ptaki oraz ludzie, z którymi się spotyka i których jest bardzo ciekawa. W swoich pracach pragnie przedstawić przesłania, dla których warto żyć, jak wspaniałość naszej matki Ziemi, źródło piękności i szczęścia, miłość jako źródło szczęścia z wzajemnej przynależności osób i wiarę w Opatrzność i troskliwe ręce Boga.

Mária Törley jest potomkiem historycznego rodu. Ze strony ojca, pradziadek brał udział w Wiośnie Ludów w 1848 r. Po upadku powstania razem z Kossuthem wyemigrował z kraju. Jeden z jego synów skończył Akademię Handlową we Francji. W Remis założył samodzielną wytwórnię szampanów. Po paru latach, jako dobry patriota węgierski, przeniósł całą wytwórnię łącznie z urządzeniami i wykwalifikowanym personelem na Węgry do Budafok. Szampan Törley jest bardzo popularny na całym świecie. Rodzina Törleyów zawsze interesowała się sztuką i była jej mecenasem, prowadziła również szereg fundacji charytatywnych. Obecnie firma Törley, choć nie jest w rękach rodziny, kontynuuje jednak dawną tradycję wspierania kultury, czego dowodem był poczęstunek lampką szampana, uświetniający wernisaż pani Márii Törley.

Równocześnie z okazji przypadającego we wtorek 24 maja wspomnienia Najświętszej Maryi Panny Wspomożycielki Wiernych

- pod takim wezwaniem jest nasz Kościół Polski w Budapeszcie, przeżywalismy nasz Odpust Parafialny, oraz odbyła się uroczystość z okazji przypadającego w tym tygodniu Dnia Matki.

Małgorzata Soboltyński, fot. IA.

Dziedzictwo ogrodnika

„Siejąc pietruszkę i marchewkę, warto w pewnych odstępach zasiać także na tej samej grządce rzodkiewkę” – oto jeden z nowatorskich pomysłów pewnego znanego mi dobrze ogrodnika. Rzodkiewki wejdą wcześniej niż wykielkują nitki pietruszki i marchewki, swoją bujną liściastą istotą wskażą im drogę, przetrą szlaki, a jednocześnie plewiącym ułatwią zadanie.

Rzodkiewki rozrosną się i dojrzeją, zanim marchewkom i pietruszkom wykształcą się korzenie, będą niczym czerwone korale nanizane na sznurek grządk. Jakże oryginalny i genialny w swojej prostocie pomysł, pozostający wszak w zgodzie z najnowszymi trendami w ogrodnictwie, z tzw. uprawą współrzedną roślin. Rzodkiewka i pietruszka bardzo się lubią, są to rośliny o różnym zasięgu systemu korzeniowego, nie będą więc nawzajem podkładać sobie substancji odżywczych zawartych w glebie, nie będą ze sobą konkurować. Pietruszka i rzodkiewka zgodnie będą tkwić na pięciolinii grządek niczym nuty, wejdą razem w ożywczy dialog i wspólnie stworzą duet sławiący piękno wiosny.

Rzodkiewki będą niczym latarnie morskie, wskazujące zagubionym żeglarzom pietruszkowe ścieżki, będą jak drogowskazy w zawiłościach ogrodowych labiryntów, będą jak smaczna i pożywna nić Ariadny prowadząca prosto do celu. Rzodkiewki – te czerwone wykrzykniki, całą swoją rzodkiewkową istotą krzyczące: „Uwaga, ogrodniku, tu są pietruszki. Pietruszki, proszę stać prosto i nie wychylać się z szeregu”.

Ogrodnika już nie ma między nami, ale rzodkiewki przez niego zasadzone tkwią pewnie na warzywnej pięciolinii, wskazując drogę pietruszkom i marchewkom i pilnując ich, aby pięknie i równo rosły, na pociechę światu i ludziom. Ogródnika nie ma, ale do jego nowatorskiego pomysłu będziemy wracać każdej wiosny.

Ten ogrodnik zasadził, metaforycznie rzecz ujmując, kilka takich rzodkiewek, wskazujących drogę, wyznaczających ścieżki, rzodkiewek, które nie pozwolą zagubić się w świecie.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

A kertész hagyatéka

„Petrezselyem és sárgarépa vetése közben ugyanabba a sorba bizonyos közönséget retket is érdemes vetni” – ez egyike egy általam jól ismert kertész újtó ötleteinek. A retkek hamarabb kikelnek a földből, mint hogy a petrezselyem és sárgarépa magok kicsíráznának, saját buján leveles jelenségükkel utat mutatnak nekik, jelzéseket hagynak nekik, egyúttal pedig a palántáiknak megkönnyítik a dolgukat.

A retkek megnőnek és beérnek, mielőtt a sárgarépa és a petrezselyem gyökereit növesztene, és mintegy piros korallokként sorakoznak az ágyássor fonálára felfűzve. Milyen eredeti és zseniális ötlet a maga egyszerűségében! Egyúttal összhangban áll a legújabb kertészeti irányzattal, a növények ún. vegyessoros termesztésével is. A retkek és a petrezselyem nagyon kedvelik egymást, teljesen eltérő a gyökérrendszerük, tehát nem fogják egymás elől elszívni a föld mélyében rejtőző tápanyagokat, nem lesznek egymás vetélytársai. Egyetértésben fognak növekedni, kottafejek gyanánt váltogatják egymást a veteményes ötvonalas kottasorában, közös erővel éltető párbeszédbe kezdenek, és a tavasz szépségét zengő duettet adnak elő.

A retkek mintegy a világítótorony szerepét töltik be, irányt szabva a bolyongó hajós petrezselyemek számára, útmutatókká válnak a kerti labirintusokban finom és tápláló Ariadne fonalaként, amely egyenesen a célhoz vezet. A retkek, ezek a kis vörös színű kikiáltók, egész valójukkal ezt hirdetik: „Óvatosan, kertészem, itt petrezselymek növekednek. Petrezselymek, egyenesen kövessetek egymást, senki se lógjon ki a sorból!”

A kertész már nincsen közöttünk, de az általa ültetett retkek bizonyára a zöldeges kottasorok között virulnak, utat mutatva a petrezselyemnek és a sárgarépának, egyúttal felügyelve is rájuk, hogy szépen és egyenletesen növekedjenek, a világ és az emberiség örömeire. A kertész már nincs jelen, de újtó ötletéhez minden tavasszal vissza fogunk térni.

A kertész gazda – jelképes beszéddel élve – elvetett néhány retket is a kertben. Ezek utat mutatnak, irányt szabnak. Tájélok és segítők, amelyek nem engednek elveszni a nagyvilágban.

Agnieszka Janiec-Nyitrai

M I E S I Ę C Z N I K W Ę G I E R S K I E J P O L O N I I
A M A G Y A R O R S Z Á G I L E N G Y E L E K H A V I L A P J A

Pismo Ogólnokrajowego
Samorządu Polskiego
z kwartalnym
dodatkiem GŁOS POLONII

Az Országos Lengyel
Önkormányzat lapja
a GŁOS POLONII
negyedévi mellékletével

polonia węgierska

Odpowiedzialny wydawca
Felelős kiadó
az Országos Lengyel
Önkormányzat Hivatala

Redaktor naczelny
Főszerkesztő
dr Agnieszka Janiec-Nyitrai

Polski redaktor językowy
Lengyel nyelvi szerkesztő
dr Dorota Várnai

Węgierski redaktor językowy
Magyar nyelvi szerkesztő
Papp Zsuzsanna

Redaktor graficzny
Grafikai szerkesztő
V4 Consulting Kft.

Tłumaczenie
Fordítás
Sutarski Szabolcs

Redakcja
Szerkesztőség
1102 Budapest, Állomás u. 10.
Telefon: +36 1 2613479
e-mail: polweg@polonia.hu

Drukarnia Nyomda
ISSN: 1417-5924
Edycja online Online kiadás
[http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/
poloniaiwęgierska/2016/pw246.pdf](http://www.polonia.hu/images/lengyelmedia/poloniaiwęgierska/2016/pw246.pdf)

Przedsięwzięcie jest współfinan-
sowane przez Stowarzyszenie
Wspólnota Polska ze środków
otrzymanych od Kancelarii
Senatu w ramach sprawowania
opieki Senatu Rzeczypospolitej
Polskiej nad Polonią i Polakami
za granicą.

Projekt realizowany w każdym
miesiącu ze środków budżetu
centralnego Węgier. Az újság
kiadása Magyarország központi
költseghetéseinek havi támoga-
tásával készül.

SZINKRON DIGITAL

Na okładce wykorzystano fragmenty obrazu J. W. Baura "Polacy i Węgrzy"

Ogólnokrajowy Samorząd Polski na Węgrzech Országos Lengyel Önkormányzat
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Instytucje Ogólnokrajowego Samorządu Polskiego:

Polski Ośrodek Kulturalno-Oświatowy Lengyel Közművelődési Központ
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2611798 olko@polonia.hu

Szkola Polska na Węgrzech Lengyel Nyelvoktató Nemzetiségi Iskola
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2612748 szkolpol@polonia.hu

Polski Instytut Badawczy i Muzeum Lengyel Kutatóintézet és Múzeum
1102 Budapest, Állomás u. 10.
tel.: +36 1 2608023 muzeum@polonia.hu

Inne organizacje i stowarzyszenia:

Stoleczny Samorząd Polski na Węgrzech Fővárosi Lengyel Nemzetiségi Önkormányzat
1054 Budapest, Akadémia u. 1-3
tel.: +36 1 3321979 flko@t-online.hu

Polskie Stowarzyszenie Kulturalne im. J. Bema na Węgrzech Magyarországi „Bem József” Lengyel Kulturális Egyesület
1051 Budapest, Nádor u. 34. II. p.
tel.: +36 1 3110216 www.bem.hu bem@bem.hu

Stow. Polskich Katolików na Węgrzech pw. św. Wojciecha
Dom Polski
Magyarországi Lengyel Katolikusok Szt. Adalbert Egyesülete
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 2626908 adalbert@internet.hu

Stowarzyszenie Kulturalne Użyteczności Publicznej Polonia Nova Polonia Nova Közhasznú Kulturális Egyesület
1061 Budapest, Jókai tér 1/2
www.polonianova.hu biuro@polonianova.hu

Szkolny Punkt Konsultacyjny – Szkoła Polska przy Ambasadzie RP A Lengyel Nagykövetség mellett működő
Lengyel Iskola
1025 Budapest, Törökvesz út 15.
tel.: +36 1 3268306
tel.: +36 70 7013847 polish_school@gazeta.pl

Polska Parafia Personalna na Węgrzech Lengyel Perszonális Plébánia
1103 Budapest, Óhegy u. 11.
tel.: +36 1 4318413 www.parafiabudapest.republika.pl plebaniapl@onet.eu

Ambasada Polska w Budapeszcie Lengyel Köztársaság Budapesti Nagykövetsége
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 4138200 www.budapest.msz.gov.pl budapest.amb.sekretariat@msz.gov.pl

Referat Konsularny Ambasady RP A Lengyel Köztársaság Nagykövetsége Konzuli osztálya
1068 Budapest, Városligeti fasor 16.
tel.: +36 1 413 8208 budapest.amb.wk@msz.gov.pl

Instytut Polski w Budapeszcie Lengyel Intézet
1065 Budapest, Nagymező u. 15.
tel.: +36 1 3115856 www.polinst.hu info@polinst.hu biblioteka@polinst.hu

Redakcja kwartalnika „Głos Polonii” „Głos Polonii” szerkesztőség
1051 Budapest, Nádor utca 34. glospolonii@bem.hu

Program radiowy w języku polskim: „Magazyn Polski” - emisja w soboty, godz. 13.30
MR4 (fale średnie 873 kHz) i ze strony: <http://www.mediaklikk.hu/musor/lengyel-nemzetisegi-musor/>
Redakcja Polska „Magyar Rádió” z Rt. 1800 Budapest, Brody S. u. 3-5.

Polonijna strona internetowa: www.polonia.hu

PRENUMERATA - TYLKO 250 FORINTÓW ZA JEDEN NUMER!!!

Roczna prenumerata miesięcznika „Polonia Węgierska” (12 numerów) i jego kwartalnego dodatku „Głos Polonii” (4 numery) na rok 2016 wynosi dla prenumeratorów:

indywidualnych (po 1 egzemplarzu) – 4.000 forintów/rok

zbiorowych (samorządów, po 5 egzemplarzy) – 20.000 forintów/rok.

Sposoby płatności: przelew na konto.

Przyjmujemy również zamówienia na numery wcześniejsze - można je zgłaszać na analogicznych warunkach.

Redakcja z wdzięcznością przyjmuje także większe sumy wpłat prenumeraty od osób oraz instytucji i samorządów, jeżeli ich stan finansowy to umożliwia. Wsparcie finansowe prosimy przekazywać na konto K&H:10400157-00026536-00000004. W rubryce „Közlemény” prosimy wpisać „Lapkiadás támogatás” (wsparcie dla pisma).

ELŐFIZETÉS - CSAK 250 FORINT EGY SZÁMRA !!!

A „Polonia Węgierska” havilap éves előfizetése (12 szám) és negyedéves melléklete, a „Głos Polonii” (4 szám) 2016. évre:

egyéni előfizetőknek (egy példány) – 4.000 Ft/év;

a közösségi előfizetőknek (önkormányzatok, 5 példányban) – 20.000 Ft/év

Előfizetés módja: banki átutalás.

Vállaljuk a korábbi számokra vonatkozó rendelések teljesítését – azonos feltételek mellett.

A szerkesztőség hálisan elfogad nagyobb előfizetői összegeket is úgy magán-személyektől, mint intézményektől, ha ezt pénzügyi helyzetük lehetővé teszi. A szerkesztőségnek felajánlott pénzügyi támogatást a K&H bankban lévő számlára kérjük utalni: 10400157-00026536-00000004. A „Közlemény” rovatba kérjük beírni: „Lapkiadás támogatás”.

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

DZIEŃ MATKI W KAPLICY SKALNEJ W BUDAPESZCIE

FESTIWAL ŚRÓDMIEJSKI W BUDAPESZCIE

KONFERENCJA POLONO-HUNGARICA 2016 NA ELTE

KALEJDOSKOP ŻYCIA POLONIJNEGO NA WĘGRZECH

REAKTYWACJA KLUBU MATKI POLKI W "BEMIE"

KONCERT W DUNA PALOTA

DZIEŃ DZIECKA W X DZIELNICY BUDAPESZTU

KONFERENCJA NARODOWOŚCIOWA W MUZEUM ETNOGRAFICZNYM